

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Spalis — October 24, 1973

Nr. 81

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Marksistiniai broliukai — didžiausi priešai

RIMAS DAIGŪNAS

Kalbame apie SSSR ir Mao Kiniją. Tos abi supervalstybės ideologiniai ir administraciniai pastatyti ant Lenino revizuoto marksizmo mokyimo. Tų supervalstybių politinis ir militarinis susiblokvimas sudarytų pasaulio istorijoje iki šiol nežinotą savo apimtimi masę: vieną bilijoną žmonių, neapbrėptą dydžio plotą, neišsemiamai prisotintą visais žmonių reikalams naudingais mineralais su derlingiausiais laukais. Šimtas milijonų į tą sistemą įveltų europiečių; tam blokui palanki Indija...

Visa tai jau reikštų, kad "komunizmo statyba" senokai galėtų įgauti globalinio dydžio reikšmę. Bet taip nebuvo. Marksistiniai broliukai, supervalstybės, susikivirčiojo, susiplovė, kaip šunys dėl kaulo. Susiplovė broliukai dėl teisės interpretuoti tą tariamai mokslinį blėfą, kuo Leninas paverė Markso-Engelso palikimą.

Dabar jie kaltina vienas kitą nesantaikos iniciatyva. Dabar jie, atrodo, pasidarė vienas kitam mirtini ideologiniai ir politiniai priešai. Ar ilgam? Pasaulio politikos zigzagai neįspėjami. Jeigu Mao Kinija pagimdys savo Henry Kissingerį, sugrius amerikinė kisingerinė reveransinė strategija...

Tuo tarpu tarp SSSR ir Mao Kinijos -- "šaltas karas".

Rugsėjo 12 d. laidoje TASS korespondentas M. Jakovlevas įniršusiai atakuoja Pekiną. M. Jakovlevas tvirtina:

"Kurstydami antitarybiškumą savo šalyje, žandindami kinų tautos neapykantą Tarybų Sąjungai, Pekino lyderiai pirmiausia stengiasi atitraukti kinų tautos dėmesį nuo vidinių sunkumų. Prasimanymai apie Tarybų Sąjungos 'grėsmę Kinijai' naudojami pateikti ginklavimosi varžbas, kurios reikalauja didžiųjų materialinių lėšų".

Šis posakis, kaip nurodo opoziciniai šaltiniai tobulai atitinka Mao Kinijos komunikatus. Tuos pačius kaltinimus ir priekaištus Pekinas meta Maskvai!

Įvykių kronika rodo, kad 1969 metais Maskva siūlė tam tikrą santalką bent išviršiniai užmaskuoti konfliktą. 1971 metais sausio 15 d. Maskva pareiškė:

-- Tarybų Sąjunga neturi Kinijai nei ekonominių, nei teritorinių pretenzijų".

Prie pareiškimo buvo pridėta baimės išprovokuota klauzulė: Kinija turi pasirašyti specialią su-

KAS TIKRASIS AGRESORIUS?

Jau dvi savaitės, kai Egiptas ir Sirija užpuolė Izraelį. Artimųjų Rytų karas vyksta su dideliu intensyvumu ir žiaurumu. Šiandien dar negalima numatyti, kad ir kaip šis karas baigsis.

tarti, išpareigodama naudoti jėgas.

Į Maskvos notą nebuvo nei atsakytas. Ir suprantama, kodėl? Pasigrobusi kiniškų žemių, Maskva užtikrina Pekiną neturinti "teritorinių pretenzijų"!

L. Brežnevas skubiai pareiškė: "norime matyti Kiniją kaip socialistinę valstybę ir kartu su ja kovoti už taiką prieš imperializmą!"

Atrodo, kad Pekino atakas užčiuopė sovietiško Achilio kulną. Militarinė grėsmė, besąlyginis ginklavimasis, teritorinių grobimas ir aneksija... Visi šie tarptautiniai valstybiniai nusikaltimai neatskiriami nuo SSSR praktikos. Pekinas kaltina Maskvą pagrįstai nusimanančiai. Iš konflikto su Maskva, Pekinas išėmė ideologinį momentą. Maskva kaltinama imperialistinės valstybės praktika. Tuo tarpu Kremlius nori švelninti tą konfliktą pasakomis apie "pasaulinės taikos" siekimą. Kremlius nori, kad sovietiniai nusikaltimai būtų atleisti ... dėl gražių akių!

M. Jakovlevas puola Mao Kinijos komunistų partiją, kuri, esą, organizuoja "psichozę" apie SSSR bazes išilgai Kinijos - SSSR sienos.

Marksistinių brolių nesantaika aštriu sarkazmu padengia sovietų pavergtųjų tautų pasitikėjimą JAV politikos metodais, kiek jie liečia santykius su Maskva. Ne Washingtonas, bet Pekinas stoja į kovos avangardo eiles, demaskuojant Maskvos imperializmą, militarines užmačias, pavojų pasaulio taikai...

Sarkazmas itin aštrėja, kada net mūsų tarpe svarstomo galimybės siųsti veiksmų delegaciją, atrasti ryšių su Mao kuluarais!

Viena kas aišku: jis yra didelė nelaimė toms tautoms, kurios tiesioginiai yra šio karo paliestos. Jau dabar skelbiama, kad yra keliolika tūkstančių žuvusiųjų: apie 2 tūkstančių žydų ir apie 10 tūkstančių arabų. Milžiniški materialiniai nuostoliai abiem pusėm.

Kas kaltas? Egiptas ir Sirija kaltina agresiją Izraelį, o pastarasis atvirksčiai. Bet iš tikrųjų didžiausias šio karo kurstytojas ir agresijos kaltininkas yra Maskva. Ji per 6 metus ruošė Egiptą ir Siriją bei kitas arabų valstybes šiam karui. Maskva ne tik aprūpino Egiptą, Siriją ginklais, bet laikė ir savo karinius patarėjus, mokytojus šiuose kraštuose. Egiptas ir Sirija yra aprūpinę Mikojan MIG 21 ir Mikojan Gurevič MIG 17 tipo lėktuvais, bolševikiniais tankais T 54 ir T 34. Egiptas apsiginti nuo Izraelio lėktuvų naudoja bolševikines raketas SAM. Be abejo, ginklus parduoti kiekvienas turi teisę kam nori. Tačiau Maskva ne tik parduoda ir šiuo metu aprūpina arabus ginklais, specialiais oro tiltais, bet juos ir ragina, kad kariautų prieš Izraelį. Brežnevo laiškas Boumediene aiškiai parodo, kad Maskva yra šio karo tikroji agresorė.

Kai JAV ir kitos didžiosios militarinės ir moralinės jėgos rūpinasi šį karą sustabdyti, tai Maskva (o šį kartą jai pritaria ir Pekinas), sabotuoja demokratinių kraštų pastangas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje taikiai keliu išspręsti politinius Izraelio ir Arabų valstybių ginčus. Šių dienų istorikai niekad neužmirš bolševikinės Rusijos delegato Maliko elgsenos Jungtinėse Tautose. Jis išplūdo žydus gangsteriais ir demonstratyviai išėjo iš salės, žydų atstovui bekalbant. Bet kokią moralinę teisę turi Malikas drėbti į akis kitiems apie gangsterizmą, kai jo valdomo krašto viešpaciai išžudė milijonus savo tautos ūkininkų ir nukankino tūkstan-

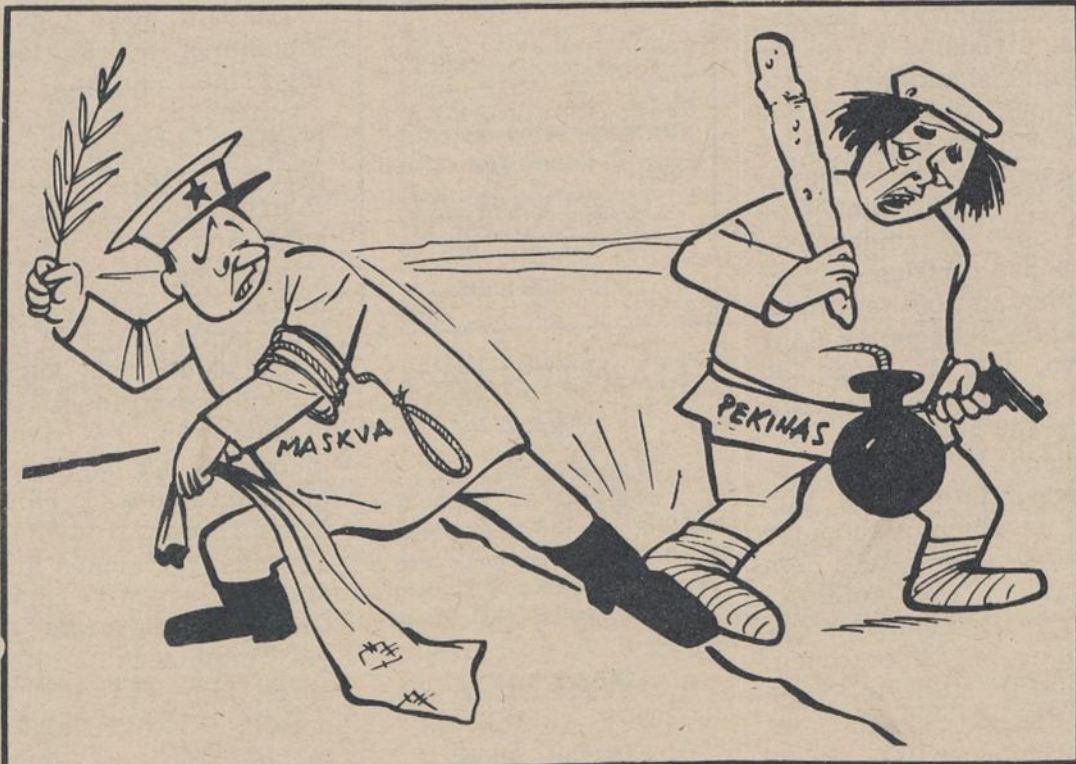
čius nekaltų Baltijos tautų žmonių? Kodėl jis neprisimena Stalino kaip gangsterio, kurį net Churščiovas buvo pasmerkęs? O šandien ar nesiaučia Baltijos kraštuose brežnievinis gangsterizmas?

Izraelį šį kartą užgulė masiniai priešai. Maskvos sukurstyti, visi arabai. Šiandien prieš Izraelį kariauja, jei neklystu 11 arabų valstybių. Jų visų gyventojų skaičius siekia apie 115 milijonų, tuo tarpu kai Izraelis turi šiek tiek per 3 milijonus. Vien Egiptas ir Sirija turi per 40 milijonų gyventojų. Lėktuvų Egiptas ir Sirija turi 946, o Izraelis 488. Tankų Egiptas ir Sirija -- 3200, o Izraelis -- 1700. Taigi, tik dvi pagrindinės arabų valstybės Izraelį ginklų kiekiu pralenkia beveik du kartus. O kur dar ištekliai ir ginklai kitų 9 arabų valstybių? Faktinai Izraelis yra užpultas ne tik visų arabų, bet ir kone visų bolševikinių kraštų. Arabams visokeriopą paramą pažadėjo Raudonoji Kinija, Šiaurės Korėja, Rytų Vokietija etc.

Reikia stebėtis Izraelio militariniu organizavimu, moraliniu tvirtumu ir didvyriškumu. Prieš šesetą metų Izraelis arabus paguldė per 6 dienas. Šį kartą Izraelis buvo arabų užkulpas netikėtai ir po ilgo intensyvaus arabų pasirošimo. Todėl šis karas Izraeliui yra daug sunkesnis ir nuostolingesnis. Tačiau Izraelis ir dabar rodo nepaprastą didvyriškumą begindamas Sinajaus pusiasalį ir nublokšdamas Sirijos kariuomenę beveik iki Damasko. Jei suomiai II pasaulinio karo pradžioje parodė didžiausią didvyriškumą prieš Maskvą, tai šandien Izraelis su dar didesniu atkaklumu gina savo gyvybinius interesus prieš Maskvos sukurstytus ir remiamus arabus. Alg. Tolvydis

VLIKO TARYBOS PAREIŠKIMAS

Mums gerai pažįstami Lietuvos okupanto kėsiai

Kiekvienas bijo atsitraukti bent žingsnį nuo sienos...

Gertruda ir Povilas Dargiai, ilgamečiai Pittsburgho lietuvių radijo programos vedėjai.

LIETUVIŠKAS ŽODIS DEBESŲ KELIU DIDŽIUOJU

IŠ DARGIŲ ŠIRDŽIŲ PITTSBURGHE

ANTANAS DIRŽYS

1932 metai Pittsburghe lietuviams buvo ypatingi, o tuo metu ten gyvenusiam Povilui Dargiui tie metai tapo tikrai dideliais.

Kuo gi tie metais buvo ypatingi?

-- Tuo, kad 1932 m. birželio 20-25 dienomis vyko SLA 37-tas Seimas, kuris savo darbo ir pramogine programa buvo įvairus, įdomus ir turtingas. Seimo sesijų metu iškilio nepaprasti organizaciniai ir opūs piniginiai reikalai, ku-

nublukinti bet kurį laisvųjų lietuvių vaidmenį pavergtosios tautos gyvenimui, o ypač sužlugdyti išeivijos pastangas padėti savo tautai Lietuvos nepriklausomybę atstatyti. Dėl to okupantas ir jo statytiniai Lietuvoje išeivijos veiklai vadovaujančius žmones pravadžiuoja fašistais, nacių kolaborantais, tautos išdavikais ir kt. Bet šitokia Maskvos taktika laukų rezultatų jai nedavė. Tad pakutiniu metu Kremlius ėmėsi kito būdo mūsų vadovaujantiems žmonėms niekinti. Sovietiniai pareigūnai mūsų vadovaujančius asmenis pradeda apšaukti sovietinio saugumo bendradarbiais.

Vliko Taryba atkreipia laisvųjų lietuvių dėmesį į šią naują sovietų taktiką išeivijos darbuotojams diskredituoti, tarpusavio nepasitikėjimui sėti ir tuo būdu laisvųjų lietuvių talką ir pagalbą pavergtajai tautai žlugdyti.

Nepasiduokime provokacijom ir saugokimės, kad net visai netyčiomis netaptume okupanto pikto kėslių talkininkais.

Vliko Taryba

riuos svarstė 191 atstovas, tačiau tie reikalai neišvedė iš lygsvaros nė vieno. Seimas praėjo sveiko demokratiškumo aukštumoj -- pozicijos ir opozicijos gerosios vilios ženkle.

-- Ypatinga buvo ir Seimo pramoginė dalis, kurią ruošė Pittsburgho sumanūs ir veiklūs nariai. Nepaprastas netikėtumas Seimo atstovams ir svečiams buvo pastatymas operos "Fausto". Tą dieną tirštino boksininko Šarkio kova su Šmelingu, ką visi sekė per radiją "Fausto" spektaklio, pertraukų metu ir, pagaliau, visi tuoj telegrama sveikino Šarkį laimėjime pasaulio geriausio boksininko vardo. Kitą dieną į šį Seimą atskrido kap. Darius iš Chicago ir kalbėjo apie ruošiamą kitais metais jo skridimą per Atlantą, apie skridimą iš Amerikos Lietuvon be nusileidimo.

Nereikia nė kalbėti apie tradicinį banketą, be ko neapsieina nė vienas Seimas, ko sudėtyje be valgių ir gurkšnojimų, dar visada būna kalbų nuo katedros, kalbų protu ir širdimi -- tampančių įžymiųjų visuomeninių veikėjų gražiu paradu. Tos kalbos rikiavosi meninėj dalyje ir jos pynėsi su muzikais ir dainininkais.

Tuo buvo ypatingas Su sivenijimo 1932 m. Seimas Pittsburghe, tačiau ir tai -- dar ne visas.

Dabar vėl noriu sugrįžti į šio Seimo pradžią, kuri buvo taip pat kitokia. Seimo rengimo komisija, kurios pirmininku buvo tada brandus jau-

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

KULTŪROS KONGRESAI

Kaip jau buvo skelbta mūsų lietuviškoje spaudoje apie naujosios PLB valdybos užmačias artimoje ateityje surengti pasaulio lietuvių kultūros kongresą, tai šis noras tikrai atras didelį pritarimą ir Australijos kultūrininkų tarpe. Gyvendami jau ne kūrimesi laikotarpi, mes tikrai finansiniai turėtume įstengti šios minties įgyvendinimą. Neskaitant jau kitų, artimiausios Amerikos gyvenančių kraštų, aš pilnai tikiu, kad ir Australija įstengs pasiūsti savo kultūrinius reprezentantus. Iki šiol mes dalyvaudavome kone visuose didesniuose pasaulinio masto lietuvių subuvinuose, su savais jaunimo, sporto ir kitais atstovais, todėl, neabejoju, ir mūsų kultūrininkai bus taip pat dosniai paremti, kad ir savose meno, literatūros ir kultūros srityse galėtų karta su kitais pasaulio lietuvių kultūrininkais, dalyvauti.

Gal daug kas paklaus, gal daug kam kils mintis kokios naudos atnešėtų mūsų kultūrininkų, kurie daugumoje yra vyresnio amžiaus lietuvių, suvažiavimas, pasirodymai ir bendri kultūriniai pasireiškimai? Jie tikrais ir gerais lietuviams buvo, yra ir bus iki savo amžiaus pabaigos. Ar ne geriau gi, daryti dažnesnius ir, gal daugiau kultūriniai paruoštus, kongresus ar suvažiavimus mūsų jaunimui? Jie yra taip reikalingi lietuviškojo peno, lietuviško kultūrinio ir meninio ne tik pažinimo, bet ir išgyvenimo. Jaunimas yra mūsų ateitis ir ji reikia, gal, kreipti daugumoje mūsų visą, ar bent didelę dalį, dėmesio.

Tos mintys yra labai teisingos ir neginčytinos, tačiau, jaunimas iki šiol jau turėjo du savo pasaulinius kongresus, tautinių šokių, sportininkų ir kt. jaunimo grupės turėjo savo ne vieną išvažiavimą ar tai į vieną, ar daugiau pasaulio kraštų. Ir, kaip ateityje yra planuojama, jaunimo kongresai ir kiti pasirodymai dar bus plačiau aktyvinami, pasireiškiant jau ne vien tik Amerikoje, bet ir kituose kraštuose. Jaunimas nėra ir nebus užmirštas, kai jų suvažiavimų programos turėtų, daugumoje, sudaryti mūsų jaunieji kultūrininkai ir jaunimo atstovai, tada ir patys suvažiavimai, bei kongresai, bus jaunimui daugiau artimesni ir patrauklesni, nes mūsų vyresniųjų ir jau čia subrendusių kultūrininkų bei vadovų ne tik gal nuomonės, bet ir charakteriai, labai skiriasi, nors ir vieni ir kiti dirba tą patį lietuvišką darbą.

Laikinais palikus jaunimą, aš manau ir pilnai pritariu, kad pasaulinis kultūrininkų kongresas yra ne tik reikalingas, bet ir būtinas. Mūsų dvidešimtmečio gyvenime ar tai Amerikoje, ar tai Australijoje, ar tai kita-

me kuriame krašte, lietuvių kultūrininkai, menininkai, rašytojai ir kt. kėlė mūsų kultūrinius ir meninius pasireiškimus ne tik užsieniečių tarpe, tuo jau garsindami ir lietuvių, ir Lietuvos vardą, bet tuo pačiu leido ir mums, daugiau ar mažiau, pažinti mūsų kultūrinius lobius, jais gėrėtis, didžiūotis ir mūsų jau dabar išaugusiam jaunimui iškviesti lietuviškų kultūrinių grožybių. Neskaitant jau tų puikių pasirodymų kultūrinio kongreso metu, kuriais galės džiaugtis kongreso šeimininkai, mes visame pasaulyje turėtume turėti tiems kultūrininkams, kurie mūsų bėgyje nepavargę ir buvo geri savųjų kraštų ir vietovių lietuviškieji kultūriniai reprezentantai.

Aš pilnai tikiu, kad šis užsimitas darbas bus pilnai įvykdytas ir mes savojoje lietuviškoje istorijoje turėsime įrašytą dar vieną mūsų nuveiktą didžiulį kultūrinį darbą.

Sostinės Canberros ir Australijos lietuviams skautams gerai žinomas Algis Valtas, kurį ir man teko stovykloje skautišku maistu maitinti, šiuo metu yra Australijos Ambasados Indonezijoje tarnautojas ir gyvena sostinėje Jakartoje. Indonezijoje, kaip ir aš iš savo kešonių išpildžiu atsimeu, yra keistenybių kraštas. Keistas jis ir broliui Algiiui. Turi jis savo žinioje tris tarnus, tai šoferį, virėją ir buto tvarkytoją, kuriems algas moka Australijos vyriausybė. Geriausiai iš jų uždirba tai šoferis, gaudamas 32 austr. dolerius per mėnesį. Taip kiti uždarbiai yra maži, nors visas ekonominis gyvenimas, pagal A. Valtą, yra labai kylantis ir jam gyventi, bent laikinai, Indonezijoje patinka.

Kaip praneša Melbourne Lietuvių Čiurlionies Diskusijų Klubas, jie, savo asmeniškai iniciatyva, nusprendė sutelkti pasaulio modernių dailininkų originalių grafikų darbų rinkinį ir jį, studijų tikslams, padovanoti Lietuvos Dailės Muziejui Vilniuje. Pirmieji trys japonų darbų dublikatai jau pasiekė šį muziejų ir šis Diskusijų Klubas gavo padėką iš muziejaus direktoriaus P. Gudyno.

Sydnejaus "Plunksnos" klubas, apie kurį rašiau praeitame savo rašinyje, per savo dvidešimties metų gyvavimą turėjo narius: 10 rašytojų-poetų, 3 dailininkus, 2 profesorius, 6 redaktorius, 1 kunigą, 1 muziką-dirigantą, 3 režisierius, 2 Austr. Liet. B-

Du Australijos kultūrininkai P. Rūtenis ir A. Šeikis (prie mikrofono) prieš pradėdami literatūros vakarą Melbourn.

N. Butkūno nuotrauka

nės pirmininkus, 6 kitų organizacijų vadovus ir kt. Atrodo, kad šis klubas yra tikrai kultūriniai našus.

Po buv. įvairių meninių grupių atrankinio pasirodymo Sydnejuje, iš kurių buvo padaryta atranka Operos Rūmų atidarymo iškilnių koncertui, lietuvių gavo pranešimą, kad šiame koncerte Sydnejaus "Dainos" choras yra įtrauktas su savo dainomis į repertuarą tautinių šokių grupę yra pakviesta sušokti "Malūną". Operos rūmus šį mėnesį atidarys Anglijos karalienė Elžbieta II ir jos vyras. Šie pasirodymai yra tikrai labai vertingi mums nes be didelės vietinės propagandos, viskas bus rodoma televizijoje ir filmose.

Melbourne mirusio mūsų veikėjo prel. M. Krupavičiaus paminklo statymui buvo surinkta apie 360 dol., kai kitur aukos dar yra renkamos.

Melbourn lietuvių gali didžiūotis dar vienasavo iškilnią lietuvių, tai Snieguolė Dagytė - Žemkalnienė, kuri šiais metais baigė Monash universiteto humanitarinių mokslų fakultetą ir šiuo metu jau mokytojauja St. Albans priemiesčio gimnazijoje.

Snieguolė savo lietuvišką gyvenimą pradėjo su skautais ir sportininkais. Pradėjusi nuo pačių jauniausių, ji iškopė iki paskutinių, daugiau siai dirbdama su jaunosiomis skautėmis ir stovyklose eidama įvairių vadovų pareigas. Ji reprezentavo Melbourn "Varpo" krepšininkeis paskirose pirmenybėse, taip pat dirbdama ir su studentais, bei tautiniais šokiais. Snieguolės visur buvo, visi ją mėgo, su vaisiais ji raskavo kalbą ir visus savo darbus atlikdavo ji labai pavyzdinčiai. Išteklėjo ji taip pat už žinomo jaunosios kartos veikėjo Gab. Žemkalnio. Tiek šeimoje, tiek ir lietuviškame gyvenime bei veikime Snieguolė ir ateityje jos seni draugai skautai bei sportininkai linki geriausios ir gražiausios sekmes ir tikisi, kad šeima

LIETUVIŠKAS ŽODIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

nuolis Povilas Dargis, su ruošė Seimo dalyviams Seimo išvakarėse pikniką į kurį susirinko apie 2000 asmenų. Štai, ši pikniką pasveikino buvęs to meto SLA prezidentas St. Gegužis ne paprastu keliu. Jis pasveikino iš Pittsburgho radijo stoties lietuviškojo valandėlį, kurią tvarkė ir kuriai vadovauti pradėjo tais metais tas pats Seimo rengimo komisijos pirmininkas Povilas Dargis.

Taigi šiuo metu turim jau per 40 metų nuo pirmojo pasveikinimo oro bangomis, o tuo pačiu oru iš Pittsburgho miesto kiekvieną sekmadienio vidudienį -- kada saulutė atsiduria savam zenite -- tas lietuviškas žodis debesų keliu didžiuoju sklin da ir dabar.

Pittsburgho radijo stotyje WPIT kiekvieną sekmadienį 12:30 val. dienos yra ištariami šie žodžiai:

"Labą dieną gerbiame. Kalba Povilas Dargis". Po to seka, kaip įstatymas, ar ir malda: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviams turime ir būti. Tą garbę gavome užgimę, jai ir neturim leisti pražūti".

Iš karto tie žodžiai pasiekia šimtus ir tūkstančius lietuvių namų ne vien Pittsburghe, jo apylinkėse bet pasiekia Ohio valstijoje ir W. Virginia valstijoje gyvenančiuosius, visur godžiai laukiančiuosius savo kalbą pasveikinimo, naujienų, savos muzikos, savų ir dainų.

Ir va, ta lietuviška mažą valandėlę, pradėtą 1932 metais, tada patarnavusi istoriniam Seimo pasveikinimui, tada buvo si nors ir įdomi valandėlė, tačiau vis vien atrodė tik "valandėlė", šiandien matomomis akimis yra virtusi dideliu ir svarbiu dalyku. 40 metų ištesėt prie mikrofono, t.y. kur kas per 2000 kartų pastoviai -- be vasaros atostogų ir be atlyginimo! -- tarnauti savai lietuiskai visuomenei, yra dalykas tikrai didelis. Povilas Dargis Pittsburghe yra tai atlikęs virš 40 metų ir dabar tebeatlieka nuostabi savo patvarumu, neužgęstančia jame lietuviybės liepsna, sveiku prigimtu išmanymu to, ko jis imasi, kam įsipareigoja visų lietuvių labui.

Dažnam ateis į galvą klausimas -- iš kur tokia ištvermė laimima?

Pirmasis tokios ištvermės šaltinis -- yra paties Povilo Dargio kietas prigimtis, būdinga jam kaip žemaičiui. Antras ištvermingumo bendrininkas -- yra jo nenutrūkstantis ryšys su lietuvių visuomene, kuriai jis siūlo savo idealistinį nusistatymą, o iš visuomenės gauna paskatinimą, pritarimą, jo darbo prasmingumo įrodymą. Trečias ištvermės grūdintojas -- yra jo žmona Gertrūda Dargienė. Ji jau čiagimė, tačiau lietuvių, taip pat iš tėvų žemaičių -- vardu Platakytė, ištekėjusi už Povilo 1929 metais, sudarė tikrą visuomenininkų šeim-

mą. Lietuviškajai radijo valandėlei Pittsburghe ir ji yra pasišventusi. Ji turėdama muzikinį išsilavinimą, būdama smuikininkė, programos meniniam apipavidalinimui yra davusi savo vertingą dalykų supratimą, gerą skonį. Ji yra pirmoji ir vienintelė pavaduotoja Povilo Dargio, kai kartais dėl daugelio visuomeninių išipareigojimų supuolimo jam tekdavo ir tebetenka dabar kuri nors sekmadienį Pittsburghe nebūti.

Reikia gi žinoti, kad Povilas Dargis yra daugiašakis visuomenininkas. Jis yra Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas, vadovaudamas tai vyriausio amžiaus Amerikos lietuvių organizacijai jau 18-tus metus. Jis veiklus buvo ir tebėra Lietuvos Mylėtojų Draugijoje, kur šiandien yra vicepirmininko pareigose. Tokiose pat pareigose yra Tautinėji Sandarai ir Amerikos Lietuvių Taryboje.

Iš to jau nebesunku suvokti, kad P. Dargiui, jo lietuviškosios valandėlės darbe Pittsburgho radijo stotyje, jo žmonos Gertrūdos Dargienės paranki talka buvo lemta, kaip pats Dargis sako, paties lietuviškojo Praamžiaus.

Toji abiejų Dargių -- Gertrūdos ir Povilo -- talka ypač ryški, kai išgirsti lietuviškosios radijo valandėlės užsklendimą:

"Iki kito karto -- sakom sudiev, Gertrūda ir Povilas Dargiai. Šios dienos programą vedėm -- mudu abu".

Tai girdint, tai minint ir tai brangiai vertinant tenka linkėt tokiems šauniems radijo vedėjams -- Gertrūdai ir Povilui Dargiams -- sveikiaučių ir ilgiausių metų.

BORING MILLS

Horizontal and vertical boring mill operators, experience is essential, company paid benefits, holidays, overtime and high hourly rate.

SMITH & HARRIS MACHINE CO.

5170 West 130th Street
Cleveland, Ohio
216-267-3366

(80-86)

PRESS BRAKE HELPER
Experienced necessary. Aluminum and light galvanized. Steady work. Paid benefits.

Mr. B. Rose

216-581-2700

(79-81)

SHEET METAL PRODUCTION

Must make own layouts. New products. Paid benefits, advancement.

Mr. B. Rose

216-581-2700

(79-81)

LAYOUT MAN

To layout insulation enclosures. Experienced. Steady work. Paid benefits.

Mr. B. Rose

216-581-2700

(79-81)

MACHINISTS

IMMEDIATE OPENINGS
EXPERIENCED ONLY

PLANER

INTERNAL GRINDER

EXTERNAL GRINDER

ENGINE LATHE

THE LEES-BRADNER CO.

W. 121 and ELMWOOD
CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (75-81)

MACHINIST-EXP. FULL CHARGE OF MACHINE SHOP. BE YOUR OWN MAN. BUILD SMALL JIGS & FIXTURES. MAINTAIN PRODUCTION TOOLS (SMALL DIES & MOLDS). LIBERAL OVERTIME. CO. PD. BNFTS. APPLY PNLITES BLDG. 34, 1273 BLMF. AVE. FAIRFIELD, N. J. OR CALL PHIL SCHNEIDER 201-375-8820. (75-81)

JOURNEYMAN BAKERS

Urgently needed at new SUN FLOWER FOOD STORES in Nashville and Jackson, Tenn.

Complete, on-premise Bakery in ultra modern surroundings.

For a confidential interview, call collect:

GEORGE THOMPSON
DOUG BOUDER

615-356-8596

(80-86)

MAINTENANCE MAN

Day shift position open for man with good mechanical aptitude if you are a high school graduate or have maintenance experience. Steady work record. Apply in person 9 AM till noon 1-3 PM.

WALMET

404 E. 10 Mile Rd.
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer (80-84)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKONAS

MOKSLO METUS PRADĖJUS OK. LIETUVOJE

Pedagoginis darbas, mokytojo pareigos, mokyklos uždaviniai sovietinėje sistemoje, kaip dangus ir žemė, skiriasi nuo pedagogikos pagrindų, kuriais vadovaujasi mokykla laisvame pasaulyje. Šitą mes matome itin "kryptingame" ir pernelyg "pilnaviduriame" "Tarybinio Mokytojo" Nr. 71, redakciniam straipsnyje "Rimtą darbui susitelkę".

Tas rašinys yra centrinų, maskvinių pedagoginių leidinių dėstymų nuorašas. "Sovietskij učitel" parašė, ir tuziniais nuorašų paplito maskvinio straipsnio nuorašai latvių, estų, lietuvių ir kt. kalbomis.

Siame rašinyje, kuris tampa bemaž sovietinio auklėjimo krypties manifestu, aiškiai matyti, kaip dėstymas nuolatos suveda krūvon dvi nesuderinamas plokštumas. Viena plokštuma yra kalba apie pedagoginio darbo specifiką, klasių ar kabinetų sistemos įvertinimas; kita plokštuma yra skirta "komunistinio auklėjimo" problemoms. Tos dvi vieno rašinio plokštumos aiškiai skaldo minties ir temos vientisumą. "Komunistinio auklėjimo" premisa viršija kalbas apie mokyklos sistemas ir visą rašinį užgožia atvira, ne slepiama, prorožimine propaganda. Kalbos apie mokyklos sistemų kvalifikacijos savaimę nublėsta, vos suskamba propagandinis, agitacinis skambutis.

Tad, kokie yra mokyklos ok. Lietuvoje tikslai? "Tarybinis mokytojas atsako: mokykloje turi būti "akcentuojama mokyklos ir komunistinio auklėjimo organiška vienybė". Įsakymą seka patarimas: "taip sukrengiame kime darbą, kad pedagoginio proceso kontrolė atsiskleistų tiek žinių mokiniams perteikimo bei įtvirtinimo, tiek ir pamokose vykdomo komunistinio auklėjimo sistema".

Visas mokyklinis darbas privalo būti subordinuotas centriniams (Maskvos) įsakams. Vienas tokių, pagrindinis, yra XXIV visąsąjunginio kompartijos suvažiavimo nutarimas. Pagal tą nutarimą orientuojamas pedagoginis visos sovietinės valstybės darbas.

Tad iš pedagoginio darbo išguita bet kuri atskiros tautos auklėjimo spe-

cifika. Kamčatkos jakutas ir lietuviukas kokiame nors kolūkyje prie Žagarės, mokykloje per eina to pat "komunistinio auklėjimo" treninimą. Atrodo, kad lokalinė kalba (jakutų arba lietuvių) yra laikina Maskvos nuolaida, kol visos SSSR mokyklos pajėgs persijungti į rusų kalbą. Tam pagrindą teikia absoliutus savo tautybės pojūčio išgrandimas iš mokinio orientacijos. "Komunistinis auklėjimas", kuris yra viso pedagoginio darbo pagrindas ir dogma, yra įvadas į sovietinį uniformizmą, į savos tautos respekto silpnimą, į rusifikaciją. "Komunistinis auklėjimas" yra liūdnos atminties mūravjovinė "graždanka", kuri taip pat buvo sumanusi įvadas į Lietuvos rusifikaciją. "Komunistinis auklėjimas" mokyklos sienose yra tas pirmasis sovietinis "melting pot" (tarpimo katilas), kuriame visos tautos, patekusios į sovietinę orbitą lydomos į vieną masę, į "Tarybinio mokytojo" nusakytą "organišką vienybę".

"Todėl kiekvienoje savo pamokoje turime ryškiai, įtaigiai, apgalvotai formuoti jaunosios kartos moralines savybes komunistinio statytojo moralinio kodekso dvasia", dėsto "Tarybinis mokytojas", aklai nusirašęs tą tekstą iš "Sovietskij učitel" puslapių. (Net šlykštu pagalvoti, kad kai kas išėivijoje, tokių pedagoginio sovietinio darbo postulatų akivaizdoje, švebeldžiuoja apie lituanistines studijas, apie kursus - kurselius prie tarybinių institucijų!)

Bet kuris besimokančiojo susilietimas su mokyklos istaiga ten eina komunistinės propagandos ateistinės indoktrinacijos ir prorožiminės agitacijos ženkle. Tas sovietinio tirpdinimo katilo veikimas pradėdamas vaikų darželiuose ir nu-seka iki universiteto arba kurio specialinio instituto diplomo išdavimo dienos. Be jokių rezervų, be jokios pagarbos individo įsitikinimams -- čia įtikinimais, ten grasinimais, čia viliojimais, ten griežta kalba, nuo vaikų darželio iki aukštosios mokyklos baigimo, "komunistinis auklėjimas" gamina valstybei uniforminio galvoji mo vergus.

Jonas Bertašius per kelis Naujienų numerius paskelbė straipsnį -- Teisė ar Smurtas. Tame rašinyje J. Bertašius grįžta į tą laikotarpį kas įvyko prieš 46 metus, t.y. gruodžio 17 d. perversmą. Žinoma, pensininko darbas ir yra senienas aprašinėti. Tas klausimas visiems yra tiek nusibodęs, kad tokių rašinių nebesinori ir skaityti. Pagaliau susigundžiau perskaityti ir pamačiau kad tiek daug netiesos ir pagiežos prirašyta, kuri su tikrove nieko bendro neturi. Visi senesniosios kartos atstovai gerai žinome, kad 1926 m. sudaryta koalicinė vyriausybė buvo silpnoka. Ji ieškojo paramos pas žydus ir lenkus. Jeigu nori paramos reikėjo ką nors pažadėti. Švietimo ministeris lenkams leido atidaryti daugiau lenkiškų pradžios mokyklų. Visuomenė pajuto didelę skriaudą savo tautai. Buvo užsimota ir daugiau daryti visokių reformų, kurių kėlė rūpesčio. Bet apie tuos visus buvusius netikslumus šiandien nebverta kalbėti ir rašyti, nes istorijos rato ne atsuksime.

J. Bertašius rašo -- "Ar ne pats aukščiausias laikas mums ryžtis vieningai ir sutartinai su glausti savo gretas, suderinti savo išgales ir susikaupti ties dviem pagrindiniais mums pasiūlytais uždaviniais"... Toliau -- "savo smegenyse pažadinę iš lietuviško kaimo išsineštą protą, ar nereikėtų sutikti, kad nedaug bėra prasmės savo tarpe kovoti ir visokius priekaištus vieni kitiems daryti?" Dar toliau -- "Neužmirškime, kad šiandien esame savo Tautos tarnyboje, todėl nedarykime liukso ginčams savo tarpe, bet galvokime apie praktišką politiką atsipalaiduodami nuo visokių asmeniškumų".

Auksinės mintys, bet gaila, kad pats autorius jas sumaišė su purvais. J. Bertašius rašo: "Ne paslaptis, kad Kėdainių apskrityje stovėjęs kariuomenės pulkas jau žygiavo Kauno link Vyriau-sybės ginti". Rašitikis savo atsiminimų III tome 214 p. visgi kitaip rašo: "I pėst. divizijos vadas buvo pulk. A. Jakaitis. Aiškūs liberalas, mėgdavo išgerti. Grįždamas iš Kauno Kėdainių stoties bufete gerokai išsigėręs nuvyko į kareivinės pradžios agituoti karių prieš įvykusį perversmą. Tada jis buvopakviestas į Vyr. Štabą, suimtas ir po kelių dienų paleistas į atsargą. Ištikrųjų ten jokių neramumų nebuvo". Kariuomenės pulkas jau žygiavo Kauno link vyriausybės ginti -- yra Jono Bertašiaus sukurtas mitas. Žinoma, būtų buvę garbingiau, jeigu kas nors gruodžio 17 d. būtų paleidęs nors vieną šūvį sakysim, kad ir iš kordinio pugačo, bet ir to neatsitiko.

Taip pat J. Bertašius mini, kad galėjo įvykti "civilinis karas". Gyve-

JUOZAS JUREVIČIUS

nau Aukštaitijoje apie joki karą niekas nesvajoto, o tik džiaugėsi, kad pašalino "bedievių valdžią" ir viskas.

J. Bertašius rašo: "Kaip suderinti grėsusių komunistų pavojų, už kuri buvo sušaudyti 4 komunistai, su Suvalkijos ūkininkų streiku, kurio rezultate taipgi sušaudyti 4 ūkininkai". Suvalkijoje neramumai vyko 1935-36 m. Tai ką bendro turi su 1926 m. gruodžio 17 d. įvykiais? Žinoma, norint, kad aprašomas įvykis būtų daugiau nuspalvintas reikėjo įjiprigrūsti visokios mišrainės.

J. Bertašius porina: "Dabar jau nebepaslapstis, kad Ant. Smetona sėkmingai ant suvalkiečių nu-garos perupelišvairavo į Vokietiją". "Dar liūdnasnis vairavimas įvyko kuomet Clevelande ryžosi vairuoti į degantį namą, kad išgelbėjus savo kailinius -- futrą". Man atrodo, kad ką tik patuotas mintis galėjo parašyti tik toks žmogus, kuris neturi nei širdies, nei jausmų ir dar kai ko, o ne J. Bertašius. Jeigu jau su tokia pašaipa ir ironija rašoma apie A. Smetonos pabėgimą, tai tuo pačiu galima paklausti ir J. Bertašiaus ant kokio asiliuko, ar žemaitijos kuiniuko ir kuriais keliais bei patvoriais išvairavote paskui Smetoną ir kodėl? Juk kairiesiems liberalams nebuvo taip blogai ir prie naujos santvarkos. O apie kailinių - futros gelbėjimą J. Bertašius parašė tikrą nesąmonę. A. Smetona į degantį namą nėjo gelbėti kailinių, bet prisidengęs tais kailiniais norėjo iš degančio namo antrojo aukšto pabėgti, bet jau buvo pervėlu.

J. Bertašius klausia, iš kur tautininkai ateityje semis stiprybės. Man atrodo, kaip iki šiol, taip ir ateityje tautininkai ne klaus J. Bertašiaus iš kur jiems pasisemti stiprybės. Jie yra tvirti ir pajėgūs. J. Bertašius tame savo rašinyje daugiausia insinucių pri-rašė apie prof. A. Voldemarą. Jis rašo: "Prie A. Voldemaro avantiūrinų veiksmų reikia priskirti jo pastovius ryšius su Sovietų pasiuntinybėmis ir jų atstovais". "A. Voldemaro pirmininkavimo metais (1926-1929 J.J.) Kaune, jo buite, vėlavai vakarais, beveik kas savaitę, lankydavosi Sovietų pasiuntinys vienas, arba drauge su vyresniuoju NKVDistu".

Kaip L. E. pažymėta, kad J. Bertašius nuo 1924 m. dirbo Rokiškio žemės ūkio mokykloje, o nuo 1927 m. iki 1935 m. mokytojavo Alytaus žemės ūkio mokykloje. Kaip matome jis Kaune negyveno, Saugumo departamente nedirbo, tai iš kur tokias žinias surinko, o ypač dar pabrėžiant, kad su "Vyr. NKVD". Niekas negali pasakyti, kuris Sovietų Sąjungos pasiuntinybėje dirbęs asmuo yra vyresnis, jaunesnis NKVD. Jokių ženklų nene-

šia. Kad jie visi yra šnipai -- tuo niekas neabejoja.

Toliau vėl rašo: "Gyvendamas Romoje (1938 m.), taipgi lankydavosi Sovietų pasiuntinybėje taip dažnai, kad italų saugumo organams pasirodė toks dažnas lankymasis įtartinu ir pradėjo jo atsilankymus registruoti". "Iš lenkų diplomatinio sluoksnių žmonių Romoje yra girdėta, kad A. Voldemaras, lankydamasis Sovietų pasiuntinybėje, pasiuntinį įtikinėjęs, kad jeigu Sovietų Sąjunga okupuotą Lietuvą, tai nei Lietuvos Vyriausybė nei kariuomenė nedarysianti jokio pasipriešinimo. Kas tikrumojetaip ir įvyko". Ir tu man sukurk tokias fantazijas. Atrodo, kad J. Bertašius turėjo ryšius su Romos policija, kuri jį informuodavo apie A. Voldemaro gyvenimą.

Dar toliau rašo: "Iš Lietuvos Universiteto profesorių ir J. Paleckio vyriausybės narių esu girdėjęs pasakojant labai smulkiai, kaip Sovietų pasiuntinys - Pozdnia-kovas be galo rūpinosi, kad patys lietuviai A. Voldemarą atkalbėtų nuo grįžimo Lietuvon". "Vis tik A. Voldemarui grįžus Kaunan taipgi buvę dėta daug pastangų prikalbėti išvažiuoti atgal užsienin, arba išvažiuoti pastoviam apsigyvenimui Rygon, tik nesiširodant viešai politiniame gyvenime". "Visiems patariams negelbstint, net ir Sovietų pasiuntinys Pozdniakovas pasakęs: -- "mes negalime kompromituoti prieš Lietuvos darbo klasę" ir nepaliko jo gyventi Kaune, bet, jau kaip sovietų pilietį išgabeną į Krymą, Jaltos kurortą gyventi, duodant 3 kambarių butą ir tarnaitę. Už 2-jų savaičių buvo išgabenta ir A. Voldemaro šeima!" "Karui prasidėjus, buvęs nukeltas į Vladikaukazą, kam universitete dėstęs lotynų kalbą ir istorijos mokslą. Po karo (1945 m.) atkeltas į S. S. Generalinio Štabo Karo Akademiją Kuibysëve prancūzų kalbai dėstyti". "Tremtyje yra žmonių, kurie tvirtina, kad jų žiniomis A. Voldemaras dalyvavęs Teherano ir Jaltos konferencijose, kaip Stalino ekspertų komisijos narys".

Tai tokių ir panašių nesąmonių, insinucių Jonas Bertašius paskelbė apie prof. A. Voldemarą.

Kadangi Jonas Bertašius nenorėjo ar nesugebėjo paskelbti tikrų ži-

nių apie prof. A. Voldemaro likimą, tai jos atrodo šitaip. Pradėkime nuo J. Bertašiaus mini-mų konferencijų:

1. Teherano konferencija buvo 1943 m. lapkričio 28 iki gruodžio 1 d.

2. Jaltos konferencija buvo 1944 m. vasario mėn. 4-11 dienomis.

3. Potsdamo konferencija buvo 1945 m. nuo liepos 17 iki rugpjūčio 2 d. Visose trijose konferencijose dalyvavo Sovietų S-gos, Amerikos ir D. Britanijos atstovai.

Dabar pažiūrėkime, kada ir kaip buvo suimtas, grįžtant į Lietuvą prof. A. Voldemaras. Buvęs kriminalinės policijos valdininkas, kuris po savo straipsniu padėjo tik inicialus "X.Y" Dirvoje 1973 m. birželio 29 plačiai aprašo, kaip jį Sniečkus, 1940 m. birželio 18 d. pasikvietęs į kabinetą, išakė praveisti kvotą apie Kauno kalėjime laikomą prof. A. Voldemarą dėl rastos paš jį nelegalios valiutos 17.500 prancūziškų frankų. Minėtas valdininkas rašo, kad Kybartuose suimtas prof. A. Voldemaras tiesiai buvo atgabentas į Kauno Sun-kiųjų Darbų kalėjimą. Saugumo departamento daboklėje jis nebuvo kalinamas.

Dabar atsiverskime svarbiausi dokumentą t.y. 1971 m. Vilniuje išleistą Mažąją Lietuvių Tarybinę Enciklopediją 3 tomą ir atsivertę 826 pusl. randame gana plačiai aprašytą prof. A. Voldemaro gyvenimą ir veiklą. Rašoma: "gimė 1883.IV.3 d. mirė 1942. XII.16". Toliau parašyta "Tuo po 1940 m. VI. 15 d. grįžo Lietuvon 1940-1942 m. gyveno Ordžonikidzeje (Š. Kaukazo). Hitlerinei kariuomenei artėjant prie Kaukazo, suimtas. Mirė kalėjime" Aiškiau negali būti.

Kas keiščiausia, kad tautų naikintojai paskelbė žinią, kad 1942 m. prof. A. Voldemaras buvo sunaikintas. Gipo dviejų metų t.y. 1973 m. J. Bertašius ėmė ir prirašė visokių nebūtų dalykų, prikėlė iš kapo ir nugabeno į Teherano ir Jaltos konferencijas kaip Stalino ekspertą. Na, ir sugalvok tu man tokius triukus.

Apsaugok Aukščiausias, kad kas nors rašydams disertaciją nepanaudotų tų paskelbtų insinucių, kurias J. Bertašius pabėrė per Naujienų puslapius. Reikia stebėtis, kad Naujienų redaktorius spausdino tokius absurdus.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

VIENINTĖLIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

Špionažo spąstuose (7)

Surežisuotoj spaudos konferencijoje...

Ir dabar prašau statyti antrą klausimą...

Milutinas pirštu nurodė į žmogų, atsisėdusį antroje eilėje. Tai buvo Vlasek, čekoslovakų laikraščio "Rude Pravo" atstovas.

Sukryžiuojant koją ant kojos ir baksnodamas pieštuku į blokną, čekas paklausė Lewinterio ar tiesa, kad dauguma profesorių Amerikos universitetuose yra užanga-

žuoti vyriausybės atlikti įvairias karines misijas ir rinkti informacijas universitete ir už jo sienų.

-- Taip, -- atsakė Lewinteris, -- tas tiesa. Aišku tai daroma netiesioginiai, be spaudimo. Niekas neateis ir nepasakys jums, kad turite dirbti prie tokio ar kito karinio projekto, ar ba priešingai būsite atleistas iš tarnybos. Bet duoda suprasti, kad pro-

fesoriaus vieta ir geresnis atlyginimas priklauso nuo to kiek sutiks įsijungti į siūlomą darbą. Ar aš atsakiau į jūsų klausimą?

Atsakymai lengvai formulavosi ir Milutinas jau pradėjo atsileisti. O buvo ko išitempti, ypač kai Lewinteris, praveręs salės duris ir pamatęs susėdusius trisdešimt žurnalistų ir televizijos kamerų vieną žingsnį atsi-traukė ieškodamas pasiteisinimo, kad tik nereikėtų su žurnalistais susitikti. Bet jis negalėjo trauktis. Nuo to momento, kai jis įžengė į sovietų ambasadą Tokijoje, nebuvo kelio atgal. Tad, padrąsintas Milutino, peržengė slenkstį ir atsisėdo stalo gale, klausydamasis kaip Milutinas jį pristato.

-- Štai žmogus, -- pasakė Milutinas, kuris priešinosi kapitalizmui ir gavo politinę prieglaudą Sovietų Sąjungoje.

Pirmasis klausimas buvo apie gyvenimo sąlygas Amerikoje.

Pradžioje nervindamasis, paskui vis drąsiau ir drąsiau jis kalbėjo apie moralinį, ekonominį ir kultūrinį chaosą, apie koncentracijos stovyklas, ir nupiešė vidurio klasę, kuri esanti padalinta, vieni turintieji viską, kiti nieko. Juo toliau kalbėjo, tuo Lewinteris daugiau savimi pasitikėjo.

Milutinas pirštu vedžiojo po salę, nurodydamas tai vienam, tai kitam žurnalistui statyti klausimus.

Jaunas bulgaras žurnalistas iš "Narodna Mladeg" paklausė:

-- Koks Lewinterio įspūdis apie gyvenimą socialistiniame pasaulyje?

-- Aš čia dar neseniai, -- atsakė Lewinteris ir jautė pasididžiavimą, matydamas, kaip žurnalistas kiekvieną jo žodį užsirašo. -- Bet aš laimingas jums pasakyti, kad čia, mano įsitikinimu, santykiai tarp žmonių mažiau komplikuoti ir labiau garbingi. Tai yra, čia niekas neieško ko nors gauti už ką nors.

Vienas prancūzų žurnalistas, atstovavęs prancūzų žinių agentūrą komunistiniams laikraščiams, paklausė jo kaip čia buvo su juo elgiamasi.

Su manimi elgėsi labai mandagiai. Vienintelis dalykas kurį apgailestauju, tai pamečiau sa-

vo piliules nuo slogos, kurias buvau atsigabenęs iš Amerikos. Bet esu tikras, kad man suras joms pakaitalą nuo tos alerginės slogos, kuri yra tik laikina.

Salėje tas sukėlė juoką.

Kitas žurnalistas paklausė ar Amerikoje yra ir daugiau asmenų, kurie nepatenkinti režimu norėtų išvykti kaip jis?

-- Mano nuomone tokių daug, -- atsakė Lewinteris. -- Egzodas jau prasidėjo.

Milutinas pirštu nurodė į storą vokiečių žurnalistą iš Rytų Vokietijos, kad statytų klausimą, bet tuo momentu jam už akių užsoko šilimais sėdės Reuterio jaunas atstovas, su kuriuo Milutinas jau turėjo problemų, nes jis palaikė ryšį su rašytojais disidentais ir buvo įtariamas, kaip padėjęs išgabenti į užsienį heretiko Axceldro kalbą, pasakytą partijos kongrese.

-- Eikime tiesiog prie elementų, bet ne prie išmokyto atmintinai atsakymų, -- ponas Lewinteris -- pasakė anglas. --

Draugas Milutinas jus pristatė kaip mokslininką. Kokios rūšies mokslininkas jūs esate? Ar jūs atsigabenote su savimi kokias informacijas?

Salėje įsiviespatavo ty la. Net sovietų žurnalistai ir jų satelitai iš rytų Europos žingėdžiai pastatė ausis norėdami išgirsti ką Lewinteris atsakys.

Milutinas lengva šypsena pažvelgė į anglą. Tai buvo klausimas, kurio jis laukė.

-- Kokios rūšies aš esu mokslininkas? Man yčiau geras. (Salėje juokas.) Aš esu keramikos inžinierius, tai tokie, kurie moka gaminti lėkštes. Aš jums ką tik sakiau, kad buvau užangažuotas karinio pramoninio lobby. Nieko čia paslaptingo. Bet laike savo darbo aš pradėjau galvoti, kad amerikiečių karinė vadovybė, padedama krašto ekonominių interesų, stato balistinių raketų arsenalą, kuris bus panaudotas prevyviniam karui prieš Sovietų Sąjungą. Aš nenorėjau prie to prisidėti ir išvykau. Aišku aš jaučiuos turintis pasidalinti informacijomis apie tas balistines raketas su sovietų ko legomis. Bet kaip sakiau, nieko čia labai paslaptingo nėra. Mano prisidėjimas turi labiau simbolišką žestą.

Salėje buvę sovietų žurnalistai plojo tokiam Lewinterio geram norui. Milutinas pasitaisė akinius ant nosies. Jo veidas buvo be išraiškos ir tik tie, kurie jį gerai pažinojo, galėjo išskaityti, kad jis

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO

Vliko Tarybos posėdis įvyko spalio 11 d. New Yorke. Taryba išklusė išsamų Valdybos informacinį pranešimą, kuris, svarbiausia, apėmė tris klausimus: tolimesnė veikla prasidėjus ant-rajai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos daliai; mūsų veiksmų numatoma konferencija ir pasirušimai Vliko Seimui, kuris įvyks gruodžio 1-2 d. d. Toronte.

Pirmuoju klausimu Tarybą plačiai informavo dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas. Jis painformavo apie mūsų delegacijos sudarymą Helsinkiu ir kad ji buvo pavaldinta Vliko delegacija, o ne Lietuvos, kaip kad kai kurie Tarybos nariai manė turėtų būti. Favadin- ti Lietuvos delegacija būtų buvę galima, jei ji būtų sudaryta iš Lietuvos diplomatų ir Vliko talkininkų, diplomatams vadovaujant. Tad Vlikas, kuris atstovauja tautai, sudarė delegaciją savo vardu. Savo vardu Vlikas įteikė ir du memorandumus užsienio reikalų ministrams. Ženevos konferencija gali užtrukti ilgai, o karui Viduriniuose Rytuose prasidėjus, nežinia kaip ji toliau rutuliuosis. Tačiau konferencijos eigai ir toliau stebėti bei, reikalui ištikus, reaguoti, visai glaudžiai bendradarbiaujama su diplomatinė tarnyba. Drauge dirbama su latviais ir estais.

Apie ruošiamą mūsų veiksmų darbo konferenciją Tarybą informavo Vliko vicepirmininkas J. Valaitis. Jis pabrėžė, kad dėl pasikeitimų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybėje, numatytoji konferencija gal galės įvykti tik 1974 m. pradžioje. Konferencijos reikalams apsvarstyti ir Pasaulinės Baltų Santalkos pasiskirti panagrinėti, numatomas specialus Tarybos posėdis.

Vicepirmininkas J. Audėnas painformavo apie pasirušimus Vliko Seimui. Darbotvarkė jau esanti paruošta, tik dar nebaigta susitarti su prelegentais kai kuriems klausimams svarstyti. Šiame Seime numatoma daugiau sustoti ties Lietuvos valstybės reikalais, o ne jos laisvinimo klausimu, kaip kad dažniausia būdavo praeituose seimuose. Apie Lietuvos rusifikaciją kalbės Draugo redaktorius Bronius Kviklys, apie žmogaus teises -- dr. Kazys Karvelis. Rytprūsių ateities problemą nagrinės prof. Martynas Brakas. Bus pranešimas "Vlikas Lietuvos pogrindy". Pra-

nešėjas prašė Tarybos narių, kurie daugiausia yra grupių lyderiai, kai Seimas vyks Kanadoje, skirdami savo atstovus Seimui, parinkti Kanadoje gyvenančius savo asmenis.

Lapkričio 25 d. Vlikui sukanka trisdešimt metų. Siedama šią sukaktį su ateitimi, Taryba nutarė paruošti naujas Lietuvos laisvinimo programos gaires ir pavedė toki projektą sudaryti Politinei ir teisių komissijai.

Posėdžiui pirmininkavo Kęstutis Miklas, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovas, sekretoriavo dr. Bronius Radzivanas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas. (E)

Mums rašo

KREPŠINIO RINKTINĖS PAREIŠKIMAS

Įvairiais, vienas už kitą "gražesniais" žodžiais apkaltinti J. Šoliūno jaučiame pareigą visos rinktinės vardu pareikšti visuomenei, kad ir šį kartą, nei kiek nemažiau kaip P. Amerikoje ir Australijoje, mes dėjome visas pastangas ir iš širdies kovojome visose rungtyneose.

Mes didžiuojamės (taip!) pralaimėjimais kelių taškų skirtumu prieš Italijos, Kanados ir Prancūzijos valstybines rinktines, nes pasirodėme lygiaverčiai varžovai, jau neskaitant kad mums buvo suteikta garbė su jomis rungtyniauti.

Mes pergyvenome, tik riausiai nemažiau kaip J. Šoliūnas, dėl kitų pralaimėjimų, kurių didesnę dalį be abejonės būtų me išvengę, jei nelaimingi susižeidimai (3 žaidėjai), nuolatiniai sirgimai, dalinai ilgos ir sunkios kelionės autobuse ir keletas kitų priežasčių.

Kiekvieno sportininko ambicija yra rungtyniauti su geriausiais, todėl mes esame labiau patenkinti galėję išbandyti jėgą su aukštos klasės komandomis, negu parsivežti glėbį lengvų ir be reikšmių pergalių. Už tai esame dėkingi organizatoriams.

Tuo pačiu dėkojame visuomenei už didžiulę paramą ir išvykos vadovams, kurie su atsidavimu viską sklandžiai tvarkė.

Rinktinės kapitonai
A. Varnas ir
E. Modestas

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED BRIDGEPORT OPERATORS ENGINE LATHE OPERATORS Must have job shop experience. Steady work, day shift, overtime, and fringe benefits. RETIRED AND OLDER MEN ARE WELCOME
FISCHER TOOL & DIE, INC.
7501 Lyndon
(Bet. Livernois & Wyoming)
Detroit, Mich. (80-86)

TEXTILE MACHINE OPERATORS—No experience necessary. Excellent benefits. Apply in person — Eddington Thread Mfg. Co., 3222 Knights Rd., Eddington, Pa. (75-81)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MOLD MAKERS and TOOL MAKERS FOR PLASTIC AND INVESTMENT CAST MOLDS. APPLY CALL OR WRITE PORT CITY MACHINE & TOOL CO.
560 E. BROADWAY
MUSKEGON HEIGHTS, MICH. 49444
616-733-1269 (78-82)

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO,
NĖS NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
7% — 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

buvo patenkintas konferencijos daviniais.

-- Kas dar turi klausimą? -- paklausė Milutinas.

Maskva, rugpiūčio 22 (Reuter). Sovietų Sąjunga šiandien paskelbė, kad ji suteikė politinį azilą amerikiečiui, kuris yra balistinių raketų specialistas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

DIEVAS ŠIANDIEN

JURGIS GLIAUDA

Prieš kurį laiką skaitytojus sukrėtė savo turiniu aštuntoji "Krikščionis gyvenime" serijos laida "Dabarties kankiniai". Ilgesnės apimties recenzija man teko Dirvoje atsiliepti į tą Mato Raišupio enciklopedinį tomą, skirtą lietuviškai religinei martirologijai.

Sekančioji tos serijos laida, devintoji, yra kitos prigimties knyga, kuri atneša šviesų išpūdį, teikia taikių nuotaikų, turi puikias lektūrines savybes. Ši viltinga knyga kontrastiška Raišupio veikalui ir kartu susi-šaukia su juo, nes rodo tuos idealus, dėl kurių kovoja ir kenčia "dabarties kankiniai".

Naujoji, devintoji serijos knyga yra kun. Jono Gutausko bemaž 300 puslapių tomas: "DIEVAS ŠIANDIEN". Knygos pavadinimo potekstė: Dievo samprata ir jo buvimas, žmogaus su Dievu ir be Dievo likimas.

Prie šios temos tam tikra apaštalavimo prasme buvo sustojęs kun. St. Yla savo "Dievas su temose" veikale. Buvo ir kitų studijų. Tema plati, daugiavarsė ir dramatiška. Dr. Pr. Gaidamačius subtiliai lietė tą temą veikale "Didysis nerimas", manau ne man vienam, gana skeptiškam beletristui, talkindamas peršviesti savo personažų pasąmonę.

Dievo pažinimo procesas yra apmaudus ir beviltiškas. Dievo neįmanoma pažinti. Kun. V. Rimšelis (L.E. t. XXXI, p. 59) tvirtina: "Dievo esmės neįmanoma pasiekti sukurtois proto pastangomis. Dievas gyvena neprieinamoj šviesoje". Tai alegoriniai posakiai. Gyvenimo praktikoje žmogus nesivargina su Dievo esmės formulavimu. Jis -- arba gyvena

su Dievu, arba taikiai tenkinasi agnosticizmu. Ir šios kun. J. Gutausko knygos esmė bei keliamos gairės yra teocentrizmas (kreipimasis Dievop) butyje, kasdienybėje, bailiame žmogaus instinkte, neužtikrintoje žmogaus pastangoje praturtinti kasdienybės skurdybė. Ta prasme "Dievas šiandien" yra gera gairė, vėtrungė palinkusi į giedrą.

Knygos turinys perdėm realus, praktiškas, pilnas gyvenimiškos aplinkos, atskleidžias paprasto (teologinių mokslų nepažįstančio) krikščionies Dievo koncepciją. Tai grandinė epizodų, posakių ir išsiskyrimų, pajungtų vienam siekiui: mintis apie Dievo buvimą žmogų dorina, skatina, įprasmina jo egzistenciją. Jeigu neįmanoma suvokti Dievo esmės, galima gyventi su mintimi, kad Dievas esąs. Tai skaisti ir graudi paguoda kasdienybėje. Šitaip ir gražų darbą. Knygos pratarinėje jis rašo: "kad kalba (apie Dievą) rastų tikrą atbalsį kito žmogaus sieloje..."

Pavyzdžių gausybės metodas yra parankus, plačiai naudojamas. Epizodų srauto būdas sugestytus, gyvas, daugiabalsis.

Turėdamas praktišką tikslą veikalas nėra, kaip sugestijonuočių pavadinimas, apologetinis. Jis nėra ir homilija, skirta Dievui išaukštinti. Knyga pri skirtina prie religinės pedagogikos žanro. Autorius nenaudoja teoremos įrodymo sistemos. Nuo pirmo knygos puslapio autorius ateina su aksioma. Esminę temą jis padengia rinktinių epizodų gausa, vis nuolatos patvirtindamas, kad aksioma yra ir liks aksioma. Tuo tarpu teoremos sistema pradama provokuojama di-

lema. Epizodų gausa leidžia autoriui leisti plačią moralinių vertybių skalę: altruizmą, teistinį humanizmą, logišką ieškojimų būtinumą, malonų žmogui jausmą jaus-tis užtikrintu greta savo globėjo...

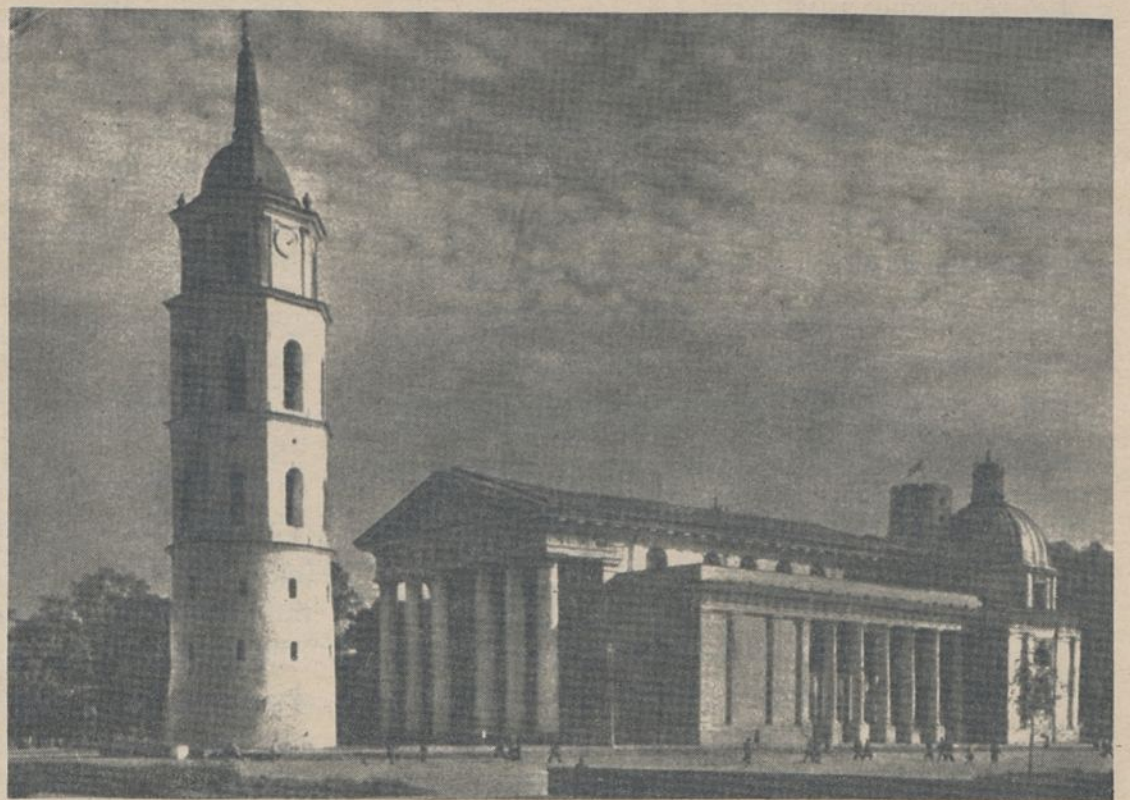
Kategoriškai sprendimai kartais susikerta su autoriaus pagaunamais polemikos atvejais. Komunistinio ateizmo tema retkarčiais atskamba polemikos fone. Ta ateizmo forma yra režimo spekuliacija valdymo sferoje, ne filosofijos pasaulyje. Moderniam žmogui, knygos skaitytojui, aktualiausia yra agnosticizmo problema, indiferentiškasis pragmatizmas, egzistavimas absoliučiai uždaramame savo pasaulėlyje. Pragmatinio modernizmo negandoms atsverti ši knyga priešpastato pasitenkinimo nuotaikas, kas sutiko su teocentrizmo aksioma, prisipildė tuo įsitikinimu, atrado savo dvasioje iššūkį chaosui. Knygoje mini mi atradimai yra gyvenimiški įvykio dalyvių liudijimai. Iš fragmentiško autoriaus vykusiai kuria ištisinį vaizdą. Konkretnas yra didžioji ištikinimo jėga. "Šiandien" nis žmogus yra daugiau praktikas negu teoretikas", pastebi autorius, "jis labiau atviras ne apskritai tiesai, bet tokiai tiesai, kuri turi ryšio su jo gyvenimu".

Visi trylika margi savo siužetais knygos skyriai yra arti buitės, arti kasdieniškos gyvenimo prozos.

Tvirtinama, kad tikėjimas Dievą yra malonė. Ir tos malonės stokojant ar teocentrinį pavyzdžių poveikis gali paveikti skeptiką? ar tokiam pergalėti savo naudai nereikės dar kitų gynamos teistinės tezės argumentų? Tai, deja, nėra šios trumpos recenzijos, be-veik anotacijos, dėstymo tikslas. Antra vertus, tai netiktai turinio, bet ir metodo klausimas.

"Dievas šiandien" talkins skaitytojams nusipūsti lengvo skepticizmo dulkes, pravėdinti primirštų iliuzijų palaimą, pajusti nuosirdų norą pri-tarti autoriaus aksiomai. Dėkingas skaitytojas nepasitrauks nuo knygos, kol prieš iki jos paskutinio puslapio. Juk kiekvienas apriorinis tvirtinimas turi neabejotiną kovingumą, adresuojant jį kitaip manančiam. Šis knygos fone suslėptas kovingumas jungia veikalo dalis į darnų vientisumą. Tai veikalo tikslo premisa.

Autorius yra geras Vladimiro Solovjovo apologetikos žinovas. Žmogaus grįžimas į vienybę su Kūrėju -- solovjovinė tezė -- viso veikalo "Dievas šiandien" kontrapunktas. Tai veikalo prasmės premisa.

Vilniaus katedra, arch. L. Stuokos-Gucevičiaus, XVIII amž.

NEW YORKO LIETUVIAI PAMINĖS VILNIAUS SUKAKTĮ

ALGIRDAS BUDRECKIS

Vieta, kurioje dabar stovi Vilnius, senovėje buvo apaugusi milžiniškomis giriomis. Dar XIV amžiaus pradžioje Neris ir Vilnios krantais augo nepereinami tankumynai. Į šiaurės vakarus nuo Vilnios iki Nemuno tęsėsi Rudninkų miškai, o rytuosna niūksojo išsiplėtojusios didžiulės Viršupio ir Lavariškių girios, susijungdamos gudų žemėje su Polocko bei Minsko giriomis.

Tokioje gausingoje gamtos turtais vietoje buvo slėnis, kuriame vėliau buvo lemta įsikurti Lietuvos valstybės sostinei. Iš trijų pusių apsup-tas kalnais, ir dviejų upių tekėmis tas slėnis ir šiandien stebina akis savo retu vaizdingumu. Upių vandens apstūmą papildydavo dar keletas požemi-nių šaltinių -- Vingra dar ligšiolie užsilikusi ir Župronių Vingra, buvusi toj vietoj, kuri dabar vadinama Paplavo-mis.

Tikroji Vilniaus istorija prasideda 1321-1322 m. kai DLK Gediminas padarė jį savo didžiosios kunigaikštijos sostine. Bet yra daug padavimų ir net istorinių davinimų, nurodanti, kad miesto pradžią siekia daug gilesnė senovė, kaip XIV šimtmetį.

Antai, islandietis keliau-ninkas Snorr Sturlesonn XII šimtmečio lankęs tas vietas, mini savo kelionės aprašyme "Velni" ir "Trik". Kaikurie istorikai mato tuose vietovardžiuose Vilnių ir Trakus. Kaip bebūtų spartus mies-to augimas prie Gedi-mino, jo greitas klestėjimas, daugybė lyg vienu metu išaugusių rūmų ir pastatų, jo pirmenybė prieš ankstyvesnes sostines -- Trakus ir Kernavę -- visa tai rodo, kad ir Neris Vilnios santakoje būta apgyvendinta žymiai anksčiau, negu Vilnius tapo paskelbtas valstybės sostine.

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos plėtra ir valstybingumo ugdymas buvo susieta su Vilniaus istorija. Šis miestas, kuris žiloje senovėje buvo Šventaragio alkos bei pa-gonių lietuvių tikybiniu

bei kultūriniu židiniu, per gana trumpą laiką tapo daugiatautės imperijos politiniu, kultūriniu, religiniu bei prekybiniu -- ūkiniu centru. Atseit, ant etnografiškai aukštaitiško pamato išaugo daugiatautis antstatas. Vilnius priglaudė įvairių tautų žmones, bet juos nejučiomis veikė ir įtaigojo autochtonų lietuvių dvasia.

1840 metais lenkų romantikas ir istorikas Juozas Ignacas Kraševs, kis savo keturtomėje istorijoje "Wilno" štai kaip apibūdino istorinį įvairiaspalvį Vilnių: "Aibės vienuolių -- baltieji domininkonai, rudieji bernardinai, margi vokiečių amatininkų ir cechininku drabužiai, paslaptingi cvinglistai, rytiečių turkų apsiaustai bei turbanai, brangakmeniai aksomas, auksu išsiuvinėtos medžiagos, barzdoti rusai, skoningas valdovo puošnus dvaras, karaimai -- vengrai, čekai, lenkai, italai meisteriai ir menininkai, vienuolynai, cerkvės, bažnyčios, mečetės, evangelikų ir sektų kirkės, žydų sinagogos, požeminiai su slaptais vingiais masonai ir jų iškilios apeigos -- visa tai negalėjo nepalikti mieste savo antspaudą".

Teisybė, bet kartu miestas išlaikė savitumą, neprarasdamas derinio tarp lietuviškos gamtos ir civilizacijos. Ir šiandien, nežidrint svetimo jungo, Vilnius yra atlietuvintas. Lietuviai visame pasaulyje šiais sukaktuviniais metais

džiaugiasi Vilniaus garbingu senumu.

Ir New Yorko lietuvių, gyvendami pasaulinio masto mieste, neužmiršo savo tautos sostinės. Minėjimą ruošia aštuonių organizacijų bendras komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Bronius Nemickas. Komiteto sąstatą sudaro: Jurgis Kiaunė, Alfonsas Koncė, Antanas Jurgėla, Apolinaras Vebeliūnas ir Kazimieras Bačauskas (ALTS-gos I skyrius); J. Bagdonas (ALTS-gos XI skyrius), Leonas Virbickas (Liet. karių savanorių pirm.), V. Šventraitis (Liet. karių Ramininkonai, rudieji bernardinai, margi vokiečių amatininkų ir cechininku drabužiai, paslaptingi cvinglistai, rytiečių turkų apsiaustai bei turbanai, brangakmeniai aksomas, auksu išsiuvinėtos medžiagos, barzdoti rusai, skoningas valdovo puošnus dvaras, karaimai -- vengrai, čekai, lenkai, italai meisteriai ir menininkai, vienuolynai, cerkvės, bažnyčios, mečetės, evangelikų ir sektų kirkės, žydų sinagogos, požeminiai su slaptais vingiais masonai ir jų iškilios apeigos -- visa tai negalėjo nepalikti mieste savo antspaudą".

Visi newyorkiečiai kviečiami dalyvauti Vilniaus 650 metų sukakties minėjime, kuris įvyks š. m. spalio 28 d. 4 val. po pietų Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85th St., Woodhaven, N.Y.

Prof. Jonas Puzinas skaitys paskaitą apie Vilniaus žilą senovę. J. Rūtenio specialią poemą "Sostinė" atliks programos vedėja Irena Vebliatienė. Po programos atsilankytojai bus kviečiami prie vaišių.

HANDYMAN-WOMAN
TO ASSIST IN SHIPPING
RECEIVING, MAINTENANCE AND
PLANT KEEPING
Interesting Diversified work. Experi-
enced desired but willingness to learn
may qualify you.
Call 201-757-2040
COZZOLI MACHINE CO.
401 East 3rd Street
Plainfield, N. J.
An Equal Opportunity Employer (78-80)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

LIFT TRUCK MECHANICS

Experienced in electrical background preferred.

Excellent wages and all fringe benefits.

Apply or call. Ask for Al O'Neill

CLARK EQUIPMENT COMPANY

2239 Fenkell

Detroit, Michigan 48238

313-342-5100

An Equal Opportunity Employer

(78-81)

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1973 m. gruodžio 21 dieną —
grįžta 1974 m. sausio 4 dieną.

15 dienų (Vilniuje 5, Kaune 1, Rygoje 5,
Leningrade 2, ir Helsinkyje 2 d.).

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
Kaina tik \$696.00

VYKSTANTIEMS IŠ CHICAGOS — \$100.00
IR IŠ CLEVELANDO — \$74.00 DAUGIAU.

Grupėje dalyvių skaičius ribotas —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

VILNIAUS SUKAKTIES MINĖJIMAS

Vilniaus 650 metų sukakties paminėjimą ruošti Los Angelės iniciatyvos ėmėsi jaunimas — Ramiojo Vandenyno rajono skautai ir skautės, vadovaujant inž. Vytautui Vidugiriui. Minėjimas įvyks š. m. spalio 28 d., sekmadienį, 12:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Programa praves aktorė Dalila Mackialienė. Bus prof. Jono Kuprionio paskaita: Vilniaus 650 metų sukaktis ir mūsų rūpesčiai. Meninę dalį atliks: solistė Janina Čekanauskienė, D. Mackialienės vadovaujamas Los Angeles Dramos Sambūris ir Onos Razutienės vadovaujamas Jaunimo tautinių šokių ansamblis. Visi kviečiami į šios svarbios sukakties paminėjimą. Įėjimas nemokamai.

PAVYKŲS RUDENS BALIUS

L.D.K. Birutės D-jos Los Angeles skyriaus su ruoštas rudens balius praėjo su pasisekimu. Birutietės užėmė savo svečius gražiai išpuoštoje salėje su paruoštu reto gražumo bufetu, kurio valgius svečiai labai gyrė.

Programoje gražiai pasirodė sol. L. Zaikienė sulengvo žanro dainų repertuaru ir buvo publikos šiltai priimta; jai akompanavo muzikos stud. A. Draugelis, kuris vėliau solo išpildė ir savo kompozicijas. Klausytojai buvo maloniai nustebinti šio jaunuolio puikiu talentu, kuris skina sau kelią į muzikinį pasaulį.

Jauna fleitistė R. Draugelytė, akompanuojant broliui Algiiui, sutyliu fleitos raliavimu nuvedė klausytojus į tėviškes laukus... Visi gėrėjosi šių jaunuolių sugebėjimais. Birutininkės dėkoja prel. J. Kučingui už leidimą naudotis Šv. Kazimiero parapijos sale, sol. L. Zaikienei ir Algiiui bei Rasai Draugeliams už programos išpildymą. Taip pat reiškiamą padėką ir birutininkių rėmėjams, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie balius pasisekimo:

Pulk. J. Andrašius, A. Bulotai, stud. J. Pažeraitei, pulk. T. Sereikai, A. Pažiūrienei, O. Stropienei, A. Oksienei, generol. S. Raštikiui su ponu ir kt.

Iš gauto pelno bus sušelpiti į vargą papuolę mūsų broliai ir sesės pavergoje tėvynėje bei šaltajame Sibire. (k)

TRADICINIS BALIUS

Jau vienuoliktus metus S. Monikos Lietuvių Klubas ruošia savo tradicinius balius, visuomet spalio mėn. pirmąjį šeštadienį, šiemet spalio 6 d.

Balius įvyko toje pačioje, gražioje Miramar viešbučio Satelitų salėje. Klubo pirmininkas dr. A. Milaknis atidarė balių. Vicepir. A. Markevičius pristatė naujo S. Monikos Sporto Klubo "Banga" steigėją Lina Baškauską, kuris atsidėkodamas už finansinę paramą, įteikė Klubui

bui "Bangos" krepšininčių laimėtą trofėją.

Balius sutraukė apie 200 gražiai pasipuousių svečių.

Trumpą ir nuotaikingą programą atliko lietuvių labai mėgiamas dainininkas — baritonas Henrikas Paškevičius, savo sodriu balsu, orkestrui pritariant, padainavęs keletą, baliui pritaikintas, dainas. Jo dainavimas visiems sukėlė gerą nuotaiką. Svečiai linksmosi ir šoko, grojant žinomam Latvijos orkestrui.

Baliui įpusėjus buvo traukiami laimėjimų biuletiniai. Laimingi gavo po bonką šampano, o jų buvo 12, visa dėžė, kurią paaukavo p. A. Markevičius. Balius, jaukioje nuotaikoje, tęsėsi iki ankstyvaus ryto.

Iš dalyvių teko išgirsti daug gerų atsiliepimų apie šį šauką, S. Monikos Liet. Klubu, suruoštą tradicinį balių.

Klubas rengia ne tik balius ir Naujų Metų šventes, bet taip pat pasižymi ir kultūriniais su buvimais, ruošdamas paskaitas mokslinėm temom, knygų pristatymus ir informuodamas savo narius bei S. Monikos ir apylinkių lietuvių apie svarbius ir netikėtus įvykius jų gyvenime, kaip Brazinskių reikalą, Helsinkio incidentą ir kt. Iš turimų kuklių pajamų, Klubas finansiniai paremia jaunimo organizacijas.

Tikimės ir linkime, kad rengėjai dar daug metų ruoš tokius kultūrinius subvumus ir gražius balius, kurie sutrauks dar daugiau lietuvių artimesniam bendravimui. (eg)

SLITTER OPERATORS

Experienced steel slitter operator needed for steady work on modern equipment. Top union rates, Blue Cross, Medical Mutual, group insurance and other benefits.

Apply in person or write to Al Morgan

THE MORITZ STEEL CO.
6515 Juniata Ave.
Cleveland, Ohio 44103 (76-82)

WANTED JOURNEYMEN ELECTRICIANS MECHANICS PRODUCTION SUPERVISORS MAINTENANCE SUPERVISOR WITH ELECTRICAL BACKGROUND GENERAL FOREMAN—MAINTENANCE ALSO MACHINISTS TOOL & DIE MAKERS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Sat. & Sunday & Shift Work. REYNOLDS METALS CO. 1701 PORTER ST. W. GRAND RAPIDS, MICH. 49501 An Equal Opportunity Employer (78-83)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE Operator & set up man on davenport machines. FOR 2ND SHIFT Must have minimum 5 years experience, company paid Blue Cross, life insurance, and pension. Call Phil Leier for appointment 313 WO 5-2171 BRASS CRAFT MANUFACTURING CO. Detroit, Mich. (81-87)

TOOLMAKERS

Repair and maintenance of production tooling and fixtures. Minor machine repair. Competitive wage rate and outstanding fringe benefit package.

APPLY

SYBRON CORPORATION
KERR MFG. DIV.
28200 Wick Rd.
P. O. Box 455
Romulus, Mich. 48174
Equal Opportunity Employer M/F (81-87)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED FOUNDRY HELP FOUNDRY INSPECTORS MOLDERS CORE ROOM WORKERS POURERS MELTERS GRINDERS FINISHERS FOUNDRY LABOR FOR 1ST & 2ND SHIFT Steady work for qualified men. Excellent fringe benefits. Live and work in a pleasant community. Apply call or write **WAUKESHA FOUNDRY COMPANY, INC.** 1300 Lincoln Ave. Waukesha, Wisconsin 53186 414-542-0741 (81-87)

MAINTENANCE MECHANICS Large wholesale bakery has opening for 1st class maintenance mechanic. Salary commensurate with ability. Good fringe benefits. Contact Mr. Pedone 650 W. Lexington St., Baltimore, Md. Phone (301) 727-8500. An Equal Opportunity Employer (81-87)

WANTED 1ST CLASS SKILLED **ENGINE LATHE HAND** Must have die shop job experience. Plenty of overtime; paid holidays, vacation and hospitalization. **J. HACKER CO., INC.** 2222 Hamilton Ave. Cleveland, Ohio 216-711-1871 (81-87)

PERSONAL MAID Eastern suburb of Cleveland, Ohio Winter in Florida—care of final maid woman with house hold staff of five Winter in Florida—care of invalids. Call (216) 531-8900, Ext. 229, Between 9 AM & 4 PM. (81-87)

PART-TIME TRANSPORT OPERATORS

Want to get away from it all? Are you bored with your present position? Do you enjoy driving, then here's a Golden Opportunity. We are in need of weekend Transport Operators. If you are 23 years of age and have one year's over-the-road experience and a good safety record, call 216-929-1851.

CONSOLIDATED FREIGHTWAYS
RICHFIELD, OHIO
We Welcome Applicants From All Races (81-85)

TELEPHONE CONSTRUCTION WORK IMMEDIATE OPENINGS FOR: EXPERIENCED STATION INSTALLERS CABLE SPICERS LINEMEN KEY SYSTEM INSTALLERS In Ohio and surrounding areas. Call collect 513-837-6360 **TELEPHONE PLANT CONSTRUCTION** 6651 LITTLE RICHMOND RD. TROTWOOD, OHIO (81-84)

MACHINIST
TURRET LATHES
ENGINE LATHES
MILLING MACHINES
HORIZONTAL BORING MILLS
1ST AND 2D SHIFTS

As a manufacturer of a diversified line of machinery, we have opportunity for individuals who have job shop experience on the above machines. If you can read prints, perform own set-ups and are otherwise interested in a good hourly rate and fringe benefits come in and see us.

THE HILL ACME CO.
1201 W. 65, Cleveland, Ohio
An Equal Opportunity Employer (81-83)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED VERTICAL BORING MACHINE OPERATOR (NIGHT SHIFT) Must have job shop experience, and be able to set up work from blue prints & close tolerance. Overtime, paid hospitalization, insurance, air conditioned shop. **CUSTOM MACHINE INC.** 9200 George Ave. S.E. (Off E. 93rd near Union Ave.) Cleveland, Ohio 216-341-3994

DESIGNERS and DRAFTSMEN Needed immediately for layout of conveyors, structural steel, foundations and foundry material handling systems. **FUNCTIONAL DESIGN** Bedford, Ohio 216-232-4243

ANTRASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

ĮVYKS LAPKRIČIO MĖN. 21-25 D.D., PADEKOS DIENOS SAVAITGALYJE. CHICAGOJE.

Dalyvaus daugiau kaip 100 lietuvių akademikų iš lituanistinių, technologinių, medicinos ir kt. mokslo sričių.

PROGRAMA

Ketvirtadienis, lapkričio 22 d., 10:30 iki 12:30 val. Lituanistikos Instituto suvažiavimas (Jaunimo Centre).

14:00 val. SIMPOZIUMO ATIDARYMAS ir bendrinės paskaitos (Jaunimo Centre).

Pentadienis, lapkričio 23 d. nuo 9:30 iki 17:45 val. Paskaitos, forumai. (Jaunimo Centre).

20:00 val. KONCERTAS. Programoje — prof. V. Jakubėno kūriniai. Atlieka: "Dainavos" ansamblio ir Ev. Liuteronų "Tėviškės" parapijos jungtinis choras. Solistai: D. Stankaitytė, R. Mastienė, S. Baras ir J. Vaznelis, palydint simfoniniam orkestrui. Diriguoja Alvydas Vasaitis.

Koncertas įvyks MARIA H. S. salėje.

Šeštadienis, lapkričio 24 d. nuo 9:30 iki 17:30 val. Paskaitos, forumai, simpoziumai. (Jaunimo Centre).

7:30 val. BANKETAS — The Sabre Room, 8900 West 95th St., Hickory Hills. Dėl bilietų skambinti tel. 476-4217 arba 865-1456 iki lapkričio mėn. 19 d.

Sekmadienis, lapkričio 25 d. nuo 11:00 iki 12:00 val. Pamaldos.

14:00 val. Bendras baigiamasis posėdis su trumpais referatais (Jaunimo Centre).

Apie galimus programus pakeitimus prašome sekti spaudoje. Smulkesnė programa bus išleista prieš simpoziumą. Bilietai į koncertą ir banketą gaunami Vaznelių "Gift International parduotuvėje" — 2501 W. 71st St., tel. 471-1424.

Rengėjai nuoširdžiai kviečia visą lietuvišką visuomenę simpoziumo darbuose ir parengimuose gausiai dalyvauti.

Join one of the leading producers of small gas turbine engines. We are located approximately 20 miles Northwest of Detroit, in a beautiful suburban area. If you qualify for one of the following positions, we would like to talk to you.

GRINDER — MACHINIST
GRINDER OPERATOR
ENGINE LATHE MACHINIST
ENGINE LATHE OPERATOR
DRILL PRESS OPERATOR

An excellent salary and benefits package is available. If you are interested in pursuing these positions call, write or apply in person to:

Dean H. Hardesty
Personnel Representative

Williams Research Corporation

2280 WEST MAPLE ROAD
WALLED LAKE, MICHIGAN 48088
313-624-5200
Equal Opportunity Employer (81-83)

JOURNEYMAN MILLRIGHT

Position requires fully qualified Journeyman Millwright. Must be able to move and install all types of industrial equipment. Involves complex rigging procedures, leveling of machines and equipment.

JOURNEYMAN MACHINE REPAIRMAN

Position requires fully qualified Journeyman Machine Repairman. Must be able to examine all types of machine tools and related equipment for the purpose of diagnosing trouble; and make all necessary repairs. Work involves Mechanical, Hydraulic and Pneumatic repair of equipment.

TURRET LATHE OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Positions offer good working conditions, benefits and pay.

ROBBINS & MYERS INC.

APPLY AT:

HOURLY EMPLOYMENT OFFICE
1345 Lagonda Ave., Springfield, Ohio 45501
An Equal Opportunity Employer

GENERAL REPAIRMAN

We are looking for an individual with general mechanical experience together with a good working knowledge for repairs on production equipment conveyors and power transmissions.

Our company offers steady work, good working conditions and full range of benefits. Qualified and interested candidates should contact the Personnel Dept.

The Sherwin-Williams Co.
Acme Quality Paints Div.
8250 St. Aubin, Detroit, Mich. 48211
Phone 874-4020, Extension 212

An Equal Opportunity Employer M-F (81-82)

HIRING NOW!
FOR OUR ZINC & ALUMINUM PLANT
LABORERS — FURNACE OPERATORS — MAINTENANCE MEN
Steady employment, overtime opportunities & attractive fringe benefits.
APPLY AT PERSONNEL OFFICE
ARTHURMENDEL RD. OFF PAW PAW AVE.
MICHIGAN STANDARD ALLOYS, INC.
BENTON HARBOR, MICH. 49022
616-927-3157
Equal Opportunity Employer (78-84)

WELDERS—FITTERS
Experienced preferred
Steady, permanent work
Manufacturers of custom equipment
CHARLES STRAND CO.
12995 Hillview, Detroit, Mich.

Fenkell Meyers area
313-491-6600
8 to 11 a.m., 1 to 3 p.m. (79-83)

XLO EX-CELL-O CORPORATION

**MACHINE TOOL BUILDERS
JIG BORE OPERATORS
TOOL BULLARD OPERATORS
O.D. GRINDERS
TURRET LATHE OPERATORS**

No journeyman card needed.

Along with an excellent salary, Ex-Cell-O Corporation furnishes a generous benefit package which includes paid Blue Cross and Blue Shield, Life insurance, pensions, vacations, and 13 paid holidays per year.

Apply in person to:

EX-CELL-O CORPORATION
1200 Oakman Blvd.,
Detroit, Mich. 48238

An Equal Opportunity Employer (80-82)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

Penktasis Clevelando abiturientų pristatymo balius įvyksta š. m. lapkričio 2 d., 8 v. v. Lietuvių Namuose, didžioje balių salėje.

Programoje: abiturientų pristatymas, stipendijų įteikimas, meninė dalis, vakarienė ir šokiai.

Bilietai, suaugusiems po 10 dol., studentams ir moksleiviams po 5 dolerius. Į suaugusiųjų biletų kainą įskaitoma ir stipresnieji gėrimai. Stalai 8 ar 10 asmenų.

Bilietai gaunami pas rengimo komiteto narius: Vidą Čyvaite, Eglę Giedraitytę, Ramūną Švarčą, Alvydą Narbutaitį, Arūną Čiuberį ir Oną Jokūbaitienę.

Lietuvių Namų balių salė yra nepaprastai puošni ir jauki, taip pat ir balius dar gal bus bene pirmas ši sezoną, todėl mums būtų labai malonu, kad Clevelando visuomenė į jį galimai gausiau atsilankytų.

• Roma Balytė, baigusi Villa Angela akademiją, studijuoja Cleveland State Universitete American Government and Law Enforcement.

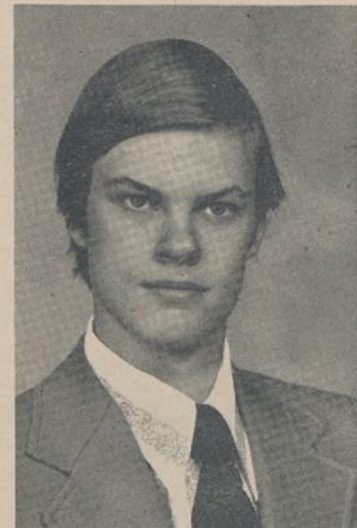
• Viktutė Lenkauskaitė, baigusi Glen Oak gimnaziją, studijuoja meną ir biologiją Ursuline College.

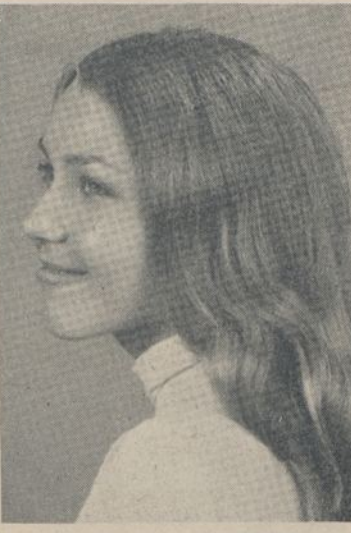
• Danutė Masilionytė baigė Kettering Fairmont West gimnaziją. Studijuoja fiziką-matematiką Wittembergo Universitete.

• Kristina Samaitė, baigusi Regina gimnaziją, studijuoja Ohio Universitete.

• Gintaras Petukauskas, baigęs Šv. Juozapo gimnaziją, studijuoja prekybinę administraciją Ohio State Universitete.

• Sofija Gruzdytė, baigusi Euclid Sr. gimnaziją, studijuoja architektūrą Kent State Universitete.

• Kristina Aukštuolytė, baigusi Regina gimnaziją, studijuoja humanitarinius mokslus Lake Erie College.

LIETUVIŲ DIENOS CLEVELANDE

Š. m. lapkričio mėn. 10 ir 11 d.d. Clevelando Lietuvių Bendruomenė organizuoja tradicines LIETUVIŲ DIENAS.

Šeštadienį, lapkričio 10 d. naujosios parapijos salėje bus New Yorko "Perkūno" vyrų choro koncertas.

Sekmadienį, lapkričio 11 d. naujosios parapijos salėje bus didžiulė lietuvių dailininkų paveikslų, gintaro papuošalų, įvairių meno išdirbinių ir lietuviškų audinių PARODA. Parodos lankymo laikas: nuo 11 val. r. iki 6 val. vak.

Į koncertą ir parodą kviečiami ne tik Clevelando bei apylinkių, bet ir kitų Ohio miestų lietuviai.

• LB Clevelando apylinkės 1973 m. solidarumo mokesčių rinkimas vykdomas per paštą. Lig šiol gauta mokesčių iš 275 šeimų bei pavienių asmenų.

Apylinkės valdyba dėkojama už atsiųstus solidarumo mokesčius ir aukas, prašo ir visus kitus apylinkės lietuvius atlikti šią tautinę pareigą. Mokesčius ir aukas siųsti išdininkui St. Asttrauskui, 351 Blissfield Dr., Willowick, Ohio 44094.

• LB Clevelando apylinkės valdyba paskyrusi auką laikraščiams paremti, šiomis dienomis per savo išdininką S. Astrauską įteikė Dirvai 50 dolerių.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• ALIAS Clevelando skryčiaus pirmas šio sezono susirinkimas įvyks spalio 26 d., penktadienį, 8 v.v. Lietuvių Namuose, 877 E. 185 St. Programoje centro valdybos pirmininko dr. P. Mažeikos pranešimas apie S-gos veiklą ir dr. S. Mato pranešimas apie įvyksiantį Chicagoje mokslo ir kūrybos simpoziumą.

• Išnuomojamas kambarys pensininkei moteriai puikiam name prie E. 185 gatvės. Patogumai. Skambinti 481-7081.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Denis Dautas, baigęs Willoughby South gimnaziją, studijuoja Lakeland Community College.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

A.A. N. VITKIENĖS
METINIŲ MINĖJIMAS

Spalio 2 d. suėjo vieneri metai kai negailestinga mirtis išskyrė iš mūsų tarpo visiems gerai žinomą ir pažįstamą Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos pirmininko Mykolo Vitkaus mylimą žmoną Nellie Vitkienę. Mirties metinių proga šv. Antano bažnyčioje spalio 14 d. klebonas kun. Kazys Simaitis atlaikė už jos sielą šv. Mišias. Po to Lietuvių Namuose buvo surengti pietūs. Prieš pietus atidaromąjį žodį pasakė ir vyrui Mykolui užuojautą pareiškė ir gedulingų pietų programą pravedė Marijonas Šnapšytis. Maldą prieš pietus sukalbėjo kun. K. Simaitis.

Nellies Vitkienės gyvenimo nueitus kelius ir atliktus darbus aptaškojo ir vyrui ir giminėms užuojautą pareiškė šie pietų dalyviai: Vytautas Kutkus, Alfonsas Žiedas, Alfa Šukys, Kazys Veikutis, Jonas Urbonas, Antanas Musteikis ir dr. Vincas Misiulis. Raštu užuojautą prišuntė Stasys Malinauskas. Prisiminti Nellie ir apie ją papasakoti buvo daug ko:

-- Vyrui valdo pasaulį, o žmonos -- vyrus -- sako mūsų mokslininkai. Nellie nevaldė savo vyro Mykolo, bet visuose jo darbuose jį rėmė ir jam talkininkavo. Jų namai buvo šaulių namai. Atvažiuojant šauliai iš tolimesnių vietų, netik būdavo mielai priimami, vaišinami, bet ir apnakvidinami. Mykolui priklausant net kelioms organizacijoms ir būnant LŠST Jūrų vadovu ir Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos pirmininku tenka daug laiko praleisti organizacijų darbuose. Nellie nepyko ant jo, bet kiek galėjo visur ir visuomet jam talkininkavo ir padėjo.

Abu rėmė daugumą organizacijų, joms priklausė ir aukojosi. Aukojosi ne šimtinėmis, bet tūkstančiais. Perkant šauliams žemę stovyklavietei, kuri jau pavadinta "Pilėnai" Nellie ir Mykolas davė labai stambią auką. Mykolas ir dabar, likęs vienas, auką dar keleriopai padidino ir šioj "Pilėnų" stovyklavietėje laisvės kovotojams stato paminklą.

Pietuose dalyvavo apie 150 svečių. Juos aptarnavo: Juozas Kinčius, Vincas Rinkevičius, Stasė Vičienė, Hildegard Knirienė, Konstancija Kirvilaitienė ir Ursulė Broklienė.

VAIKŲ DARŽELIS

Priešmokyklinio am-

žiaus vaikų mokykla - darželis pradėjo veikti šv. Antano parapijos patalpose. Veikia 5 dienas savaitėje ir po 4 valandas kasdien (pirmadienį - penktadienį). Darželį veda ir jame mokytoja Kristina Daugvydienė. Vietų dar yra ir visi tėvai turintieji mažų vaikučių kviečiami juo pasinaudoti ir į jį savo vaikučius atvežti.

Amžius neribotas. Jei vaikas gabus ir jau kalba, priimamas ir nuo 3,5 metų.

Prof. Justinas Pikūnas vienoje savo paskaitoje taip pasakė: -- mažai vaikų yra labai gabūs ir jie iš mažens gali išmokti daug kalbų, kad ir 5 iš karto. Tėvai turėtų naudotis ta proga ir savo vaikučius atvežti į darželį. Negalint atvežti visų penkis dienas -- vežkite tris ar keturias dienas savaitėje.

• "PILĖNŲ" STOVYKLAVIETĖJE užbaigtas pirmasis pastatas, kuris bus naudojamas įvairiems stovyklavietės reikalams. Pastatas pastatytas pačių šaulių rankomis. Štai tie mūsų nepaįstami darbininkai: inž. Alfa Šukys, meistras Vincas Knifra, Stepas Lungys, Vincas Rinkevičius, Vincas Atkočiūnas ir kiti.

Pastačius pirmąjį pastatą pradėdama stovyklavietę apsodinti medeliais. Į medelių sodinimą kviečiami visi. Kas tik norės ten galės pasodinti, prižiūrėti ir auginti nuosavą medelį. Medeliui sodinti vietą nurodys Stovyklavietės administracija.

• STEPAS LUNGYS, j.s. Švyturio kuopos ižd., liūdi gavęs iš Lietuvos žinią, kad ten spalio 9 d. mirė jo brolis Petras Lungys, sulaukęs 62 metų.

• DR. JONAS PUZINAS skaitys paskaitą ir iliustruos skaidrėmis apie mūsų sostinę Vilnių spalio 27 d. 7 val. vak. Kultūros centre. Ruošia Akademikų Skautų Sąjūdis Detroito skyrius.

Omaha

VEIKLI LIETUVIŲ
ŠEIMA

Spalio 6 d. gražiam šeimos ir artimųjų draugų ratelyje Vitalis ir Genovaitė Gaideliai atšventė savo laimingą vedynio gyvenimo dvidešimties metų sukaktį.

Šia proga norėtųsi pastebėti, kad V. Gaidelis yra vienas iš tų šviesių lietuviškosios išeivijos pavyzdžių. Tuo labiau, kad jis savo tėvų

žemės Lietuvos nėra nei matęs. Jis gimęs, augęs ir išsimokslinimą gavęs Latvijoje, kur jo tėvai, Vilniaus krašto lietuviai, gyveno. Jaunam Vitaliui jau tada Lietuva buvo pažįstama, gyva ir brangi, nes jo tėvai, daug apie ją jam pasakodavo. Troško Vitalis ją pamatyti dar jaunuoliu būdamas, bet užėjęs karas nusinešė visus jo svajones ir planus.

Karo pasėkoje atsidūręs tremtyje, Vitalis jau niekados nuo lietuvių neatsiskyrė. O atvažiuavęs Amerikon išjungė lietuvišką veiklą ir sukūrė šeimą su Genovaitė Smailyte.

V. Gaidelis, per keliolika gyvenimo metų Omahoje, buvo ir tebėr aktyvus ir darbštus lietuvių bendruomenės narys.

Kažin ar atsirastų kitas kuris tiek daug darbo ir laiko būtų pašventęs įvair. lietuvių reikalams liečiantiems darbams. Iš visoje eilėje metų, koks bebūtų lietuvių parengimas ar kt. įvairios progos, neapsiejo be Vitalio gražiai - meniškai, išrašytų plakatų, skelbimų ir šūkių. Jo rankų darbo puikūs lietuviški, išplauti iš medžio ornamentai puošia salę Vasario 16-tosios minėjimuose ir kitur. Jis taip pat, yra įrūšęs skautams būstine.

Ne vienas Omahos lietuvis prisimena, kokioj savo laiku apgailėtinoj padėtyje buvo liet. parapijos klebonija ir mokykla iš vidaus pusės. Ir čia V. Gaidelis tuo šoko su savo pagalba, nereikalaudamas jokio atpildo, išdažė klebonijos ir mokyklos vidų, kiek reikėjo pataisė, kad tik lietuvių lizdas patraukliau atrodytų.

Vitalis priklauso ir ne vienai organizacijai. Visose yra aktyvus narys, dažnai įeina į valdybas ir su atsidavimu jose dirba.

Gaideliai išaugino sūnų ir dukrą, kurie nuo jaunų dienų priklauso skautams. Sūnus šiuo metu studijuoja Kansas Misouri Institute of Technology, o dukra lanko aukštesniąją Gross mokyklą Omahoje, kurioje kada tik būna proga, jau noji lietuvaitė stengiasi supažindinti svetimačius su lietuvių tautiniais rūbais, tautodaile ir Lietuvos kraštu. Mergaitė yra veikli skautė, Živilės draugovės draugininkė. Pereitą vasarą ji vienintelė iš Omahos dalyvavo skautų stovykloje Rako stovyklavietėje. Neatsilikio ir nuo jūbilinejės stovyklos, kartu su kitais Omahos skautais ir skautėmis.

Gaideliai prenumeruoja ne vieną lietuvišką laikraštį ir periodinę spaudą. Atrodo, kad nemėgsta jie skolintis laikraščių, kaip pas daugelį yra įprasta, nes ne pasiskaitymu lietuvišką laikraščio, bet jo prenumeravimu ir palaikymu liks gyvas spausdintas lietuviškas žodis ir kalba.

Tad gi, šio kuklaus, mažai kalbančio, bet darbu įrodančio savo atsidavimą lietuviškiems reikalams lietuviui ir jo šeimai linkėtina daug gražių ir ilgų metų šeimyninės laimės ir sekmingos darbuotės lietuviybės išlaikymo baruose. (jp)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAĮ VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybos posėdis įvyks lapkričio 4 d., vicepirmininkės Stellos ir Vytauto Abrašių bute, Fords, N. J.

• **PLIAS-ALIAS** (Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga bei Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga) ruošia konferenciją ir kursus 1974 metų balandžio 20-28 d.d., Floridoje, Juno Beach. Konferencijoje numatomos trys paskaitos tema — "Elektroninių skaičiavimo pritaikymas inžinerinėse problemose". Taip pat numatomi trumpi programavimo kursai. Ši studijinė savaitė planuojama užbaigti linksma vakariu ir šokiais. Centro valdyba prašo visus narius ir jų šeimas ateinančių metų pavasarinės atostogos planuoti Floridoje, Juno Beach. Dėl platesnės informacijos prašome kreiptis į Centro Valdybos sekretorių Kazį Vasaitį, 11333 Melclare Dr., Beltsville, Md. 20705.

• **Dr. Kazys Bobelis**, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, kreipėsi į JAV senatorius ir kongresmanus prašant jų paramos senatoriaus Jackson rezoliucijai, kad nebūtų padidinta prekyba su Sovietų Sąjunga kol žmonėms nebus leidžiama laisvai emigruoti iš Sovietų Sąjungos.

Kongresmanai Robert J. Huber ir Frank Annunzio ir Speaker of the House, Carl Albert atsiuntė savo pritarimus rezoliucijai. Taip pat, sen. Jackson atsiuntė dr. Bobeliui laišką dėkojant už ALT stiprią paramą jo rezoliucijai.

Amerikos Lietuvių Taryba pakartotinai prašo visus lietuvius remti sen. Jacksono rezoliuciją (Kongrese pavadinta Mills-Vanik-Jackson proposal) ir prašo kreiptis į savo valstybės senatorius ir kongresmanus kad jie taip pat remtų šią rezoliuciją.

• **Konstantas Norkus**, ilgametis "Argentinos Lietuvių Balso", redaktorius, nūrė Buenos Aires rugsėjo 18 d. Vėlionis buvo gimęs 1893 m. lapkričio 9 d. Santakos km., Suv. Kalvarijos valsč., Marijampolės apskrityje. Mokėsi Suv. Kalvarijoje ir Maskvoje. Yra gyvenęs JAV ošė, grįžęs Lietuvon, dirbo kelionių agentūroje, paskiau buvo Brazilijoje, o ilgiausiai išgyveno Argentinoje.

Chicago Lietuvių Fondo valdybos komitetas posėdžiavo spalio 10 d. Mergučio patalpose, aptariant ruošiamo gruodžio 15 d. Jaunimo Centre Lietuvių Fondo vakaro programą ir nutarta raginti kiekvieną LF narį surasti iš savo artimųjų dar po vieną LF narį. Nuotraukoje iš kairės: Jonas Tijūnas, Juozas Sadūnas, pirm. Emilija Kieilienė, Antanas Rėklaitis, Kazys Barzdukas, Adolfas Šimkus ir Kleopas Girvilas. Komiteto adresas: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925-6897. P. Maletos nuotrauka

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Be jau gautų 5,383 dol. spaustuvės mašinoms atnaujinti, atsiuntė paramą:

• **Inž. A. Petravičius**, dirbąs Michigan Department of Natural Resources, East Lansing, Mi., įteikė 45 dol. Vilties d-jos pirm. K. Pociui spaustuvės mašinų atnaujinimo fondui.

• **J. Tamošiūnas**, gyv. Detroito, Mi., spaustuvės mašinoms atnaujinti atsiuntė 25 dol.

• **Dr. M. Eymontt**, gyv. Cherry Hill, N. J. spaustuvės mašinų atnaujinimui atsiuntė auką 12 dol.

• **A. Andriušis**, gyv. Dorchester, naujų mašinų įsigijimui atsiuntė 10 dol.

• **J. Vizbaras**, gyv. So. Bostone, naujų mašinų įsigijimui atsiuntė 10 dol.

• **S. Malinauskas**, gyv. Detroito, naujoms mašinoms įsigyti atsiuntė auką 5 dol.

Viso iki šiai dienai spaustuvei atnaujinimo fondan gauta 5,590 dol.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **Mykolas Vitkus**, Detroito jūrų šaulių švyturio kuopos pirmininkas, žmonos mirties metinių proga nepamiršo ir Dirvos, kurią vėlionė mėgdavo skaityti, ir per mūsų bendradarbių Antaną Grinių atsiuntė auką 10 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

Boston

LITUANISTINĖS MOKYKLOS BANKETAS

Bostono Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai kviečia visus Bostono ir apylinkės lietuvius dalyvauti metiniame bankete lituanistinei mokyklai paremti, lapkričio 3 d., 6:30 val. vak., So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a. salėje.

Programą atliks Bostono Vyrų Sekstetas vadovaujamas komp. Juliaus Gaidelio. Prie programos — šampanas, gera vakarienė, šokiai prie puikaus orkestro, ir kiti įvairumai.

Auka — \$6.00 asmeniui. Dėl bilietų ir stalų rezervacijų.

cijų skambinti Irenai Vidugirienei, tel. 899-6376 ar Romai Stuopienei, telef. 1-784-5287.

Hartford

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

L.V.S. "Ramovė" Hartfordo skyrius rengiasi kariuomenės atkūrimo šventės tradiciniams minėjimui š. m. lapkričio 12 dieną.

9 val. ryto šv. Trejybės bažnyčioje iškilmingos pamaldos, kurių metu giedos Hartfordo "Aido" choras, vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio.

3 v. p. pietų minėjimas tęsiamas Lietuvių Amerikos Piliečių klube, 227 Lawrence St., Hartforde. Po atidaromojo žodžio, himnų ir savanorių pagerbimo įvyks koncertas. Koncerto programą išpildys solistė Irena Stankūnaitė ir solistas Liudas Stukas.

Laukiama, kad į garbingos mūsų kariuomenės atkūrimo minėjimą ir koncertą visuomenė gausiai atsilankys. Ypač laukiama moksleivių ir studentų, kuriems į koncertą įėjimas nemokamas.

Ta pačia proga Liet. Amerikos Piliečių klube vyks dailininkės M. Žukauskienės meno paroda. Paroda prasidės lapkričio 17 d., 1 v. po pietų iki 10 v. vakaro ir lapkričio 18 d. nuo 10 v. ryto iki 6 v. vakaro. Oficialus parodos atidarymas įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak.

Nepraleiskite progos pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, pasiklausyti solistų nuotaikingų dainų ir pasigrožėti meno paveikslais.

(r)

Niagara

ŠAULIAI ŠVENTINS SAVO VĖLIAVĄ

Niagaros pusiasalyje įsikūrę lietuviai nepasizymi gausumu, bet nėra apsilėidę lietuviškų organizacijų veikloje bei lietuviškame priegulyje lietuviybės stiprinime. Didžioji dalis tautiečių priklauso organizacijoms ir aktyviai dalyvauja Nepriklausomos Lietuvos šventėse minėjimuose bei tarptautiniuose festivaluose. Kiekvienu atveju, kai susidaro gera proga, pasirodo, kad mes esame su sava kultūra, papročiais bei tradicijomis, budim lietuviškame gyvenime ir stipriname eiles kovai su Lietuvos okupantu.

Kovoje dėl Nepriklausomos Lietuvos žuvusio Povilo Lukšio ir partizanų šaulių pagerbimui, Niagaros pusiasalio šaulių kuopa š. m. spalio 27 d. šventina savo vėliavą ir rengia vakarą su menine programą ir šokiais, Old Boys Club House, Henley Island, St. Catharines, Ont. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. (sb)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

• **Pabaltiečių Bendro Komiteto** pastangomis gautas specialus finansavimas per Radio Liberty, kas savaitę, perdavimui programos lietuvių, latvių ir estų kalbomis. Tokių programų pradžia numatyta 1974 m. pavasarį. 1975 m. numatyta gauti pilną finansavimą šių programų veiklai.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Naujai nominuotas JAV viceprezidento pareigoms G. Ford su dr. L. Kriaučeliūnu.

• **TAUTINIŲ** namų tradicinis balius įvyko spalio 13 d. jaukioje salėje. Šalia kitų svečių baliun buvo pakviesti ir lietuviškos spaudos atstovai. Praėjusioje skiltyje užsiminiau, kad Chicago lietuviai baliais vis mažiau domisi ir kad pamažu grįžtama į mažesnes sales, Tautinių namų tradiciniame baliuje gal labiausiai susinervinusi buvo akt. Zita Visockienė, turėjusi nelengvą pareigų rūpintis svečių priėmimu. Otų svečių svetelių prisirinko tiek daug, kad Zitai reikėjo gerai galvą pasukti kaip juos susodinus. Bet viskas baigėsi gerai, visi buvo patenkinti ir akt. Z. Visockienė, pravedusi trumpą programą, kartu su inž. J. Jurkūnu, M. Valiukėnu ir kitais visą vakarą besišypsodama sukiojosi gausių svečių būryje, kur prie stalų nebeliko jokios laisvos vietelės.

• **TRUMPĄ** meninę programą, kurios pagrindu buvo trys smagios, romantiškos spalvomis atastos estradinės dainos, profesionališkai padainuotos sol. Vandos Stankienės, parodynt Neolituanų orkestrui, pradėjo akt. Z. Visockienė linksmu eilėraščių - parodija:

Ką čia reiškia, kad naktį klajoji
Ir iš džiaugsmo miegot negali.
Šimtą dvidešimt sunkių mėruoji,
Nei į vieną list negali.

Argi rūbas padaro jau žmogų,
Argi skuduras mūsų esmė?
Nieks nemato paslėpto grožio,
Kurį tu nešioji savo širdy...

Smagiai prabėgus keliolikos minučių meninei programai, kurioje kai kas pajautė ir svetimo kolorito, (o vargas mūsų solistams, kai išeivijoje gyvenantys lietuviai kompozitoriai nekuria linksmy estradinių dainų), trumpą žodį tarė į politinį postą kandidatuoju lietuvis E. Šumanas, gi 100 dol. auka Tautiniams namams buvo įteikta Veronikos ir Jurgio Janušaičių. Ta pačia proga malonu pabrėžti, kad Tautiniai namai jau turi 304 narius - šėrininkus ir kad namų kapi talas siekia 119,799,87 dol. Tai turtas, kuris priklauso ne kuriai religinei bendruomenei, bet lietuviams, ir nėra pavojaus, kad jį kada nors atimtų kardinolas ar Vatikanas.

• **TAMĖ BALIJE**, šalia kitų malonu buvo susipažinti su Lietuvoje mirusio poeto Kazio Binkio gimnazišiu Povilu Binkiu. Tai Chicago 18 kolonijoje gimęs lietuvis - bankininkas, gražiai kalbąs lietuviškai, taigi ta pačia kalba, kuria jo gimnazištas K. Binkis sukurė gražiausius poemus lietuvių poezijoje. Kiek man žinoma, akt. J. Kelečius scenai turi paruošęs K. Binkio linksimąją poemą "Tamošių bekepurį". Pats mažiau, kaip daug kas sveikino su P. Binkiu kartu būvusį dr. V. Dargį už jo kūrybinių polėkių pilną straipsnį apie golfą, neseniai atspausdintą Dirvoje. Gi Dirvos novelių konkurso mecenatas Simas Kašeliūnas kiek susijaudinęs klausinėjo, kada bus paskelbtas jūrų sprendimas. (Komisija jau baigia skaičiuoti atsiųstas noveles ir greitai laiku paskelbs sprendimą. Red.)

• **ŠIUO LAIKU** Hull House amerikiečių teatre, 3212 N. Broadway, Chicago, Ill. įvyksta dviejų vienveiksmių veiklų ir penkių škiejų pastatymai, kur Leonardo Melfi veikale "Bird-bath" savo vaidyba ryškiai išsiskiria lietuvaite aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė, komp. Dariaus Lapinsko žmona. Į ją atkreipė dėmesį ir iš kitų išskyrė ne tik amerikiečių, jū laikraščių teatro kritikai, bet ir NBC televizijos komentatorius Jorie Lueloff, rugsėjo 17 d., komentaruose pastebėjęs, kad tiek aktorius Barry Stigler, tiek jo partnerė Laima Rastenytė buvo spektaklio žvaigždės. Spektakliai tęsis penktadienį ir šeštadienį vakarais iki spalio 27 d. Tad lietuviams dar yra progos pamatyti amerikiečių teatro scenoje sužibėjusią

lietuvaite aktorę. Gi Laimai Rastenytė amerikietiškojo teatro scena ne naujiena. Baigus teatrinę studijas, kurios apėmė dramą, dainavimą ir modernųjį šoki, Laima yra vaidinusi Off-Broadway trijuose pastatymuose. Mažesnėse rolėse yra pasirodžiusi televizijoje, o taip pat atlikusi pagrindinę rolę "Chicken Little Was Right" bei vaidinusi filme "Las Summer". Turėjo progos dirbti Gateway Playhouse vasariniame teatre, taip pat Bellport, Long Island. Lietuviško teatro scenai Laima, nors pa lyginus dar jauna, yra atidavusi nemažą įnašą: D. Lapinsko veikale "Il Vigilante del Mare", ji atliko Simo Kudirkos žmonos rolę, taip pat vaidino A. Kairio, J. Marcinkevičiaus bei kituose veikaluose ar jų ištraukose, ne kartą būdama nepamainoma partnere žinomiems mūsų aktoriams St. Kielaitei, J. Kelečiui, L. Barauskui. Gyvendami lietuviškam Marquette Parke, artimai bendraudami su lietuvišais kultūrininkais ir atiduodami savo įnašą lietuviškajai scenai, Laima Rastenytė ir Darius Lapinskas yra neatskiriama lietuvių gyvenimo dalis. Apie komp. D. Lapinsko paskutinius kūrybinius žygius: jo įnašą A. Kezio, SJ filme "Statyba" ir Mergučio rengtame vakare "Vilniaus pašvaistė" pakalbėsime ateityje.

Aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė.

• **LIETUVIŲ** Religinės Šalpos rėmėjai, kurių centras yra Chicagoje, paskutiniame posėdyje Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, kurios paskirė eg-

zemplioriai slaptais kanalais pasiekia Vakarų. Tose kronikose detalios aprašoma, kaip persekiojami ir teisiami okup. Lietuvoje vyskupai, kunigai ir tikintieji. Iki šiol LKB Kronikos šeši numeriai jau pasiekė laisvuosius Vakarų. Knyga susidarys apie 150-170 psl. Šiuo metu, prieš atiduodant spaustuvei, kronikų kalbą peržiūri rašyt. Vincas Ramonas. Tie patys Lietuvių Religinės Šalpos rėmėjai sausio 27 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje rengia pilnų Lietuvių vestuvių spektaklį, kurį atliks "Grandies" taut. šokių grupė, vadovaujama mokyto. I. Smielauskienės. Tai bus ant-rasis to folklorinio veikalo pastatymas mūsų mieste, nes pirmojo pastatymo metu Jaunimo centro didžiojoje salėje publika toli gražu netilpo.

• **DAUGELI** lietuvių maloniai nuteikė žinia, kad JAV prezidentas viceprezidento postui pasirinko stiprų antikomunistą ir gerą lietuvių draugą G. Fordą. Tai tas pats Atstovų rūmų narys, kurs prieš kelis metus specialiai atvykęs į Chicago, atidarė genocido parodą, kurs ne kartą yra kalbėjęs lietuviams įvairiomis progomis. Lietuvių tarpe jis turi nemažai draugų. Vienas iš tokių yra dr. L. Kriaučeliūnas. Jų santykiai buvo ir yra labai draugiški.

• **Mokslų ir kūrybos II-jo simpoziumo** pirm. Jonas Jurekūnas, sekr. Leontina Dargienė, izd. kas. Domas Giedraitis, infor. vad. Juozas Rimkevičius; nariai: Stanley Balzekas, Jr., Jurgis Janušaitis, Albertas Kerelis, Vilhelmina Lapienė, Alina Lipskienė, Jonas Paskutukas, Algimantas Siliūnas, Joana Stulpinienė ir Vytautas Vintartas.

• **Prof. St. Dirmantas** praneša, kad Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje valdyba sudaryta iš Chicagoje gyvenančių narių.

Jaunimo Centro Chicagoje 1972 m. įsisteigusio jaunimo choro pirmoji valdyba. Iš kairės: Petras Kisieliūnas, Ina Stravinskaitė, Vytautas Kazlauskas, Rūta Kleinaitytė ir Jonas Vaznelis.